

ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ, Δ. Φ.
ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ.

1927
P-2
520

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ
ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ Α

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

τῶν μαθητῶν τῆς τρίτης τάξεως τῶν τετρατάξιων
Γυμνασίων καὶ τῆς ἀντιστοίχου τάξεως τῶν
λοιπῶν σχολείων τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ
ΟΔΟΣ ΦΙΛΟΘΕΑΣ & ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ
(Παρά τὸ Μητροπολιτικὸν μέγαρον)

Τὸ ἔρεισμα τῆς κατὰ πάντα τοὺς αἰῶνας πνευματικῆς κινήσεως καὶ ἡ ἀκένωτος φωτὸς πηγῇ, ἐξ ἧς καταναγάζεται ἡ ἀνθρωπότης, εἶναι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνας καὶ Ῥωμαῖοι ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς, τῶν ὁποίων οἱ πλεῖστοι διδάσκονται ἐν τοῖς σχολείοις τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κατανόησις τούτων παρὰ τῆς μαθητιώσεως ἰδίᾳ νεότητος ἀποβαίνει διὰ ποικίλους λόγους ἄκρως δυσχερῆς, ἔγνωμεν νὰ ἐκδώσωμεν διὰ ταύτην πρωτοτύπου τῶν ἐιρημένων τῆς ἀρχαιότητος ποιητῶν καὶ συγγραφέων **Σχολικὰς μεταφράσεις**, δι' ὧν αἴρονται αἱ σοβαραὶ τῆς ἑρμηνείας δυσχερεῖαι, αἵτινες ἀφ' ἑνὸς μὲν χαλαροῦσι τὴν προθυμίαν πρὸς ἐπίμονον μελέτην τῶν ἀθανάτων ποιητῶν καὶ συγγραφέων τῆς προγονικῆς ἡμῶν εὐκλείας, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατατρίβουσι χρόνον πολύτιμον ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἐπὶ μεγίστη ζημίᾳ τοῦ τῆς ἐμβαθύνσεως σταδίου, ἐν ᾧ τὰ μάλιστα ὁ νοῦς δεξύνεται καὶ θετικῶς καλλιεργεῖται.

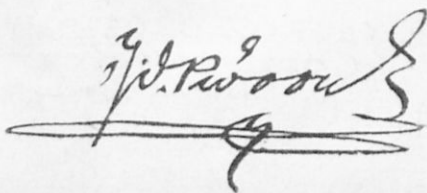
Οἱ ποιούμενοι χρῆσιν τῶν ἡμετέρων σχολικῶν μεταφράσεων θέλουσι κατανοήσῃ εὐχερῶς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς, διότι ἡμεῖς οὐδὲν τὸ σκοτεινὸν καὶ ἀσαφὲς ἐν αὐτοῖς ἀφήκαμεν ἀνερμήνευτον. Διὰ τῶν ἐν παρενθέσει διπλῶν καὶ τριπλῶν πολλάκις ἐπεξηγήσεων καὶ πραγματικῶν παρατηρήσεων καὶ τῶν ἐν ἀγκύλαις προσθηκῶν καὶ νοημάτων, ἅτινα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις παρελείποντο διὰ τὰς ἀλλοίας τοῦ τότε λόγου συνθήκας, ἐξωμαλύναμεν τελείως τὸ ἔδαφος τῆς πλήρους ἑρμηνείας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοιαύτη ἐπισώρευσις τῶν πολλαπλῶν ἐπεξηγήσεων καὶ προσθηκῶν δυνατὸν νὰ ἐπιφέρει σύγχυσιν, συνιστῶμεν τοῖς ἀναγνώσταις, ὅπως ἀντιπαρόχονται πᾶν τὸ ἐν ἀγκύλαις καὶ παρενθέσει, ἐὰν θέλωσι νὰ ἔχωσι ἀμεσώτατα τὴν εἰς τὸ νέον ἀπόδοσιν τοῦ κειμένου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἀπριλίου 1927

ΙΩΑΝΝΗΣ Θ. ΡΩΣΣΗΣ, δ.φ.

Γυμνασιάρχης.

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουσι κάτωθεν τὴν ὑπογραφήν μου :

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

Ρ Α Ψ Ω Ι Δ Ι Α Α

Ἐπιδημική νόσος

[1] Ὡ θεὰ [μοῦσα Καλλιόπη] *ψάλλε* [μου ἢ: ἔμπνευσόν με ἢ: κανονάρχησόν μοι, ἵνα δυνηθῶ νὰ ἐξιστορήσω] τὴν μανιώδη ὀργὴν τοῦ Ἀχιλλέως τοῦ υἱοῦ τοῦ Πηλέως, *τὴν κατηραμένην* (=οὐλομένην), ἣτις ἀναριθμήνους θλίψεις προϋξένησεν εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς (=Ἕλληνας), *πολλὰς δὲ ψυχὰς ἐπιφανῶν ἐπ' ἀνδρεία-πολεμιστῶν* (=πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἡρώων = πολλὰς δὲ ἰφθίμων ἡρώων ψυχὰς) πρὸ τοῦ Ἄδου ἀπέστειλεν, *αὐτοὺς δὲ τοὺς ἰδίους* (: τὰ δὲ σώματα αὐτῶν=αὐτοὺς δὲ) κατέστησε βο-
[5] ρὰν τῶν κυνῶν καὶ τῶν παντὸς εἶδους πτηνῶν(ἔξετελεῖτο δὲ ἢ ἀπόφασις τοῦ Διὸς [περὶ ἀνακουφίσεως τῆς βεβαρημένης γῆς ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἀνθρώπων]) [*καὶ ψάλλε* μου ταύτην τὴν *μῆνιν=καὶ μῆνιν ἄειδε*] *ἀκριβῶς ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, καθ' ἣν* (=ἔξ οὗ δὴ τὰ πρώτα) ἐρίσαντες ἦλθον εἰς διάστασιν καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀτρέως (δηλ. ὁ Ἀγαμέμνων) ὁ βασιλεὺς τῶν ἀνδρῶν καὶ ὁ εὐγενὴς (ἐπιφανής) Ἀχιλλεύς.

Καὶ τίς *λοιπὸν* (=ἄρα) ἐκ τῶν θεῶν ἔφερεν εἰς φιλονικίαν τοὺς δύο τούτους (=σφωέ), ὥστε νὰ λογομαχῶσιν; Ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς. Οὗτος δηλ. ὀργισθεὶς κατὰ τοῦ βασιλέως
[10] ἸἈγαμέμνονος] *ἤγειρε* (:ἐπέφερε=ᾤρσε) ἀνὰ τὸ στρατόπεδον νόσον *θανατηφόρον* (=κακὴν), [ᾧστε] ἀπέθνησκον *οἱ στρατιῶ-ται* (: οἱ ἄνθρωποι), *διότι* (=οὖνεκα) ὁ υἱὸς τοῦ Ἀτρέως προσέβαλε τὸν πολυθρόλυτον [ἐκ τῶν ἰσμάτων] Χρύσην, τὸν ἱερέα. Οὗτος δηλαδὴ ἦλθεν εἰς τὸ παρὰ τὰ ταχέα πλοῖα στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν (=Ἕλλήνων) φέρων *ἄπειρα* (=ἀπερείσια) *λύτρα*

(=ἄποινα), ἵνα ἀπελευθερώσῃ τὴν θυγατέρα [του], κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς του ἐπάνω ἐπὶ τῆς χρυσοποικίλου [ιερατικῆς] βακτηρί-
[15] ας (πατερίτσας) *σύμβολα* (=στέμματα) τοῦ μακροβόλου (: τοῦ μακρὰν ἐπιτυγχανόντος = ἐκηβόλου) Ἀπόλλωνος, καὶ παρεκάλει πάντας τοὺς Ἀχαιοὺς (=Ἕλληνας), πρὸ πάντων δὲ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ἀτρείως, τοὺς παρατάσσοντας (ἧ: τοὺς ἱκανοὺς εἰς τὸ νὰ παρατάσσωσι) τὸν στρατὸν εἰς μάχην (ἧ: τοὺς ἡγεμόνας τοῦ στρατοῦ = κοσμήτορες λαῶν).

« Ἀτρεΐδαι καὶ λοιποὶ καλὰς κνημίδας ἔχοντες Ἀχαιοί, εἰς σᾶς μὲν εἶθε νὰ ἐπιτρέψωσιν οἱ θεοί, οἱ ἔχοντες τὰς ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου κατοικίας νὰ ἐμπορηθῆτε τὴν πόλιν τοῦ Πριάμου (δηλ. τὴν Ἴλιον), αἰσίως δὲ (: μὲ τὸ καλὸ δέ = ἐὺ) νὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὴν [20] πατρίδα· εἰς ἐμὲ δὲ εἶθε νὰ ἐλευθερώσητε σεῖς τὴν κόρην μου (=φίλην) καὶ δεχθῆτε ταῦτα τὰ λύτρα εὐλαβούμενοι (: ἐκ σεβασμοῦ πρὸς. . .) τὸν υἱὸν τοῦ Διὸς τὸν μακροβόλον (: τὸν θαυμασίον τοξότην) Ἀπόλλωνα».

Τότε πάντες μὲν οἱ ἄλλοι Ἀχαιοὶ ἐπικροτήσαντες ἐφώναξαν (=ἐπευφήμησαν) νὰ σέβωνται τὸν ἱεροθύτην (=ἱερέα) καὶ νὰ δεχθῶσι τὰ λαμπρὰ λύτρα· ἀλλὰ [τοῦτο] δὲν ἤρεσκεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἀτρείδου Ἀγαμέμνονος, ἀλλὰ σκαιῶς (: ὑβριστικῶς = [25] κακῶς) ἀπέπεμπεν [αὐτόν], καὶ αὐστηρὰν ἀπόκρισιν (: τραχεῖαν ἀπόκρισιν = κρατερόν μῦθον) ἔδιδε.

«Πρόσεχε (=φράζεο), ὦ γέρον, μήπως σὲ συναντήσω ἐγὼ πλησίον τῶν κοίλων πλοίων ἢ τώρα χρονοτριβοῦντα ἢ ὕστερον πάλιν ἐρχόμενον, μήπως ἀληθῶς τότε (=νύ) δέν σου (=τοί) χρησιμεύσῃ ἢ [ιερατικῆ] βακτηρία καὶ τὸ *σύμβολόν* (: ὁ ἐκ δάφνης ἢ ἐλαίας κλάδος δι' ἐρίων ἢ ταινιῶν ἐστεμμένος = στέμμα) τοῦ θεοῦ [Ἀπόλλωνος]. Ταύτην δ' ἐγὼ δὲν θὰ ἐλευθερώσω· *πρότερον* *μάλιστα* (ἧ: ἀπ' ἐναντίας μάλιστα = πρὶν καὶ) *θὰ τὴν εὖρη* (=ἐπει- [30] σὶν μιν) τὸ γῆρας ἐν τῷ οἴκῳ μου, ἐν Ἀργολίδι, μακρὰν τῆς πατρίδος [της] *ὑφαίνουσαν* (ἧ: πηγαινοερχομένην πρὸ τοῦ ἐργαλειοῦ ἀσχολουμένην εἰς τὸν ἐργαλειὸν = ἱστὸν ἐποικομένην προβλ. ὑφαντρίας ταπήτων) καὶ μετ' ἐμοῦ *κοιμωμένην* (: μετέχουσαν τῆς κλίνης μου = ἀντιώσαν). Ἄλλ' ἀπελθε, μή με ἐρέθιζε, ἵνα ἀβλαβέστερος ἐπανέλθῃς. Οὕτως εἶπεν (: ὠμίλησεν)· ἐφοβήθη δ' ὁ

[35] γέρον ἐκεῖνος (=ὁ γέρον) καὶ ἐπήκουσεν εἰς τὴν δια-
ταγὴν του. Ἐβάδισεν δὲ *σιωπῶν* (: σιωπηλός) παρὰ τὴν *ἀμ-
μώδη ἀκτὴν* (=θῖνα· ἢ : ἀκολουθῶν τὸ μῆκος τῆς παραλίας)
τῆς πολυταράχου θαλάσσης. ἔπειτα δὲ, ὅταν ἔφθασε *μακρὰν*
(ἦτοι, ἔξω τῆς περιοχῆς τῶν Ἀχαιῶν=ἀπάνευθε), *θερμῶς ἠϋ-
χετο* (=πολλὰ ἠῤῥατο) ὁ γηραιὸς ἐκεῖνος εἰς τὸν ἄνακτα Ἀπόλ-
λωνα, τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ἡ καλλίκομος Λητώ.

Ἐπάκουσόν μου, ὦ ἀργυρότοξε, ὅστις *περιφρουρεῖς* (προ-
στατεύεις) τὴν Χρύσην καὶ τὴν *ἱερωτάτην* (: πανίερον) Κίλλαν
καὶ κρατερῶς [διὰ τὴν ἄκραν τῶν κατοίκων θεοσέβειαν] βασι-
λεύεις τῆς Τενέδου, ὃ ἐξολοθρευτὰ τῶν σμίνθων (ἦτοι, τῶν
μυῶν, ἀρουραίων)· ἐάν ποτε *ἀνήγειρά σοι* (=ἐπὶ ἔρεσά τοι=
ἐπέρεσά τοι) *ναὸν ὠραῖον* (ἦ : τοιοῦτον ὥστε νὰ σᾶς εἶναι εὐά-

[40] ρεστος) ἢ ἐὰν ἤδη ποτὲ σοὶ *ἔκαυσα καλῶς* (=κατὰ
ἔκημα=κατέκη) παχέα μηρία ταύρων καὶ αἰγῶν, ἐκτέλεσόν μοι
ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν· εἶθε νὰ πληρώσωσιν οἱ Δαναοὶ ("Ἐλλη-
νες) τὰ δάκρυά μου διὰ τῶν βελῶν σου. Τοιαῦτα εἶπεν [ὁ Χρύ-
σης] εὐχόμενος· ὁ δὲ φωτοβόλος Ἀπόλλων ἐπήκουσε τούτου· ὠρ-
γισμένος δὲ κατὰ τὴν καρδίαν κατέβη ἀπὸ τῶν κορυφῶν τοῦ Ὀ-

[45] λύμπου ἔχων ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸ *τόξον* (=τόξα·διὰ τὸ
πολυμερὲς αὐτοῦ) καὶ τὴν περικλείστον φαρέτραν (βελοθήκην).
Ἐπειδὴ δ' αὐτὸς *ἦτο ὠργισμένος* (=χωομένοιο δὲ) τὰ βέλη,
ὡς *ἦτο φυσικόν* (=ἄρα), προυξένησαν κλαγγὴν ἐπὶ τῶν ὤμων
του, εὐθύς ὡς ἐτέθη εἰς κίνησιν. Οὗτος δὲ ἐπορεύετο *ὅμοιος*
πρὸς νύκτα (ἦτοι, φοβερώτατος, καταμέλας ὡς ἐκ τῆς ὀργῆς)
Ἐπειτα ἐκάθισε μακρὰν τῶν πλοίων, ἔρριψε δὲ *μεταξὺ (ἐν μέ-
σῳ) τῶν Ἀχαιῶν* (=μετὰ ἔηκεν=μεθέηκεν, μεθῆκεν) *βέλος* (βέ-

[50] λη)· φοβερὰ δὲ κλαγγὴ προέκυψεν ἐκ τοῦ ἀργυροῦ τό-
ξου. Πρῶτον μὲν *προσέβαλλε* (=ἐπώχετο) τοὺς ἡμίονους καὶ
τοὺς ταχεῖς κύνας, ἔπειτα δὲ *ἐκτοξεύσας* (: ἐξαποστείλας=ἔφειξ)
κατὰ τῶν ἰδίῳν [Ἀχαιῶν] *πικρὸν βέλος* (ἦ: ἀλγεινὰ βέλη) ἐκτύ-
πα· διαρκῶς δὲ συχναὶ πυραὶ νεκρῶν ἐκαίοντο.

Μανιώδης ὀργή.

Ἐπὶ ἑννέα μὲν ἡμέρας τὰ βέλη (κυρ.=τὰ ξύλα [τῶν βελῶν])

=κῆλα) τοῦ θεοῦ ἐρρίπτοντο (κυρ. ἐπορεύοντο, ἵπταντο= ᾤχετο) εἰς ὄλον τὸν στρατὸν, κατὰ δὲ τὴν δεκάτην ὁ Ἀχιλλεὺς προσεκάλεσεν [διὰ κηρύκων] τὸν στρατὸν εἰς συνέλευσιν· διότι ἐνέβαλεν (ἐνέπνευσε . . = ἐπὶ θῆκε, ἐπέθηκε) ἐν τῷ νῶ τούτου [αὐτὴν τὴν ἰδέαν] ἢ λεκοβραχίων Ἦρα· διότι ὡς κηδεμῶν ἐπὶ νει διὰ τοὺς Δαναοὺς, ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἔβλεπεν ὅτι ἀπέθνησκον [σωρηδόν]· οὗτοι δὲ ἀφοῦ λοιπὸν συνηθροίσθησαν καὶ συνεκρότησαν συνέλευσιν, ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, ἀφοῦ ἐσηκώθη ὁ ταχὺς κατὰ τοὺς πόδας Ἀχιλλεὺς, εἶπεν.

« Ἀτρείδη, τώρα νομίζω ὅτι θὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν πα-
 [60] τριδα (= ἀπονοστήσειν) ὀπίσω (= ἄψ) ἡμεῖς (= ἄμμε) ἀ-
 πρακτοὶ (ἢ: ἀποκρουσθέντες ἀπὸ τοῦ σκοποῦ = πάλιν πλαγχθέντες)
 — ἐὰν βεβαίως (ἢ: ὅσοι βεβαίως) ἠθέλομεν ἀποφύγει τὸν θάνατον
 — ἐὰν δὰ (: προδήλως, ὡς βλέπομεν) ὁ πόλεμος καὶ ἡ ἐπιδημικὴ
 νόσος συγχρόνως θὰ καταδαμάσωσι (: φονεύσωσι) τοὺς Ἀχαιοὺς.
 Ἔλλ' ἄς ἐρωτήσωμεν (= ἄγε ἐρείομεν) ἤδη μάντιν τινὰ ἢ ἱερο-
 θύτην ἢ καὶ ἐξηγητὴν τῶν ὀνειρῶν (διότι προέρχεται καὶ τὸ ὄνειρον
 [ὡς καὶ τὰ λοιπὰ σημεῖα] ἐκ τοῦ Διός, ὅστις θὰ εἶναι εἰς θέσιν
 νὰ εἴπῃ, διατι (= ὅ, τι) τόσον ὠργίσθη ὁ φωτοβόλος Ἀπόλλων,
 [65] εἶτε Ἰσως (= ἄρα) οὗτος βεβαίως ἔχει παράπονον ἐνεκα
 ταξίματος [μικροῦ ἢ μεγάλου μὴ ἐκπληρωθέντος], εἶτε ἐνεκα ἐκα-
 τόμβης (ἢ: πλουσίας θυσίας), μήπως Ἰσως (= αἶ κέν πως) θέλῃ
 νὰ ἀποτρέψῃ (: ἀποσοβήσῃ = ἀπὸ ἀμῦναι = ἀπαμῦναι) ἀπὸ
 ἡμᾶς τὸν ὄλεθρον (= λαιόν), ἀφοῦ ἀπολαύσῃ ὀσμῆς [ἀκμαίων]
 κριῶν (= ἄρνῶν) καὶ ἀκμαίων τράγων.

Τρόντι οὗτος γιὰ (: οὗτος μὲν = ἦτοι ὁ γε) ἀφοῦ εἶπε τοι-
 αῦτα ἐκάθισε φυσικὰ (= ἴρα). Μεταξὺ (ἐν τῷ μέσῳ) δ' αὐτῶν
 ἐσηκώθη ὁ Κάλχας ὁ υἱὸς τοῦ Θεστορος ὁ ἐξόχως ἄριστος ἐκ τῶν

[70] τῶν οἰωνοσκόπων, ὅστις ἐγνώριζε καὶ τὰ παρόντα καὶ τὰ
 μέλλοντα καὶ τὰ παρελθόντα καὶ ὠδήγησε τὰς ναῦστῶν Ἀχαιῶν μέχε-
 (= εἶσω) τοῦ Ἴλου διὰ τῆς μαντικῆς αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν
 εἰς αὐτὸν ὁ φωτοβόλος Ἀπόλλων. Οὗτος συνετὰ σκεπτόμενος ἔ-
 λαβε τὸν λόγον (= ἀγορήσατο) καὶ εἶπε μεταξὺ (: ἐνώπιον) αὐτῶν.

« ὦ Ἀχιλλεῦ, ἀγαπητὲ τοῦ Διός, μὲ παρακινεῖς (: παρορμαῖς)

[75] νὰ ἐξηγήσω τὴν μανιῶδη ὀργὴν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ μα-

κράν ἐπιτυγχάνοντος (: μακροβόλου) ἄνακτος. Διὰ τοῦτο λοιπὸν (=τοιαῦτα) ἐγὼ θὰ εἶπω· σὺ δὲ μάζευσε ὅλα ὅσα θὰ σοι εἶπω καὶ βάλε εἰς τὸν νοῦν σου (ἢ: σὺ δὲ πρόσσεχε=σὺ δὲ σύνθεο) καὶ ὀρκίσθητι εἰς ἐμὲ ὅτι θὰ μὲ βοηθήσης (=ἀρήξειν μοι) πράγματι (=ἦ μὲν) ἀπὸ καρδίας (: ἀληθινὰ=πρόφρων) μὲ λόγους καὶ ἔργα. Διότι ἀληθῶς(=ἦ) νομίζω ὅτι θὰ παροργίσω ἄνδρα, ὅστις ἐξ ὅλων τῶν Ἀργείων (=Ἑλλήνων) ἔχει μεγάλην δύναμιν καὶ ὑπακούουσιν εἰς αὐτὸν οἱ Ἀχαιοί. [Καὶ ἔχω ἀνάγκη νῆς

[80] τῆς προστασίας σου], διότι ἔχει μεγαλύτεραν δύναμιν (=κρείσσων [ἔστι]) ὁ βασιλεὺς, δσάκεις (: ὅτε [κεν]) ὀργισθῆ πρὸς ἄνδρα κατώτερον (: κατωτέρου βαθμοῦ)· διότι ἐὰν ὄντως καὶ ἀνθημερὸν χωνέψῃ (: συκρατήσῃ) τὴν ἀκαριαίως ἐκρηγνυμένην ὄργην (=χόλον), ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι (=μετόπισθεν) διατηρεῖ (: κρατεῖ=ἔχει) ἐντὸς τῶν στηθῶν του μνησικακίαν, ἵνα ἐκτελέσῃ [τὴν ἐκδίκησιν]. Ἄλλὰ σὺ σκέφθητι, ἐὰν θὰ μὲ σώσης (ἢ: πῶς θὰ με σώσης)».

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ ταχύπους Ἀχιλλεύς.

[85] «Μετὰ πολλοῦ θάρρους (=θαροσήσας μάλα) εἰπέ τὴν μαντείαν (: τὸν χρησμόν=θεοπρόπιον), τὴν ὁποῖαν γνωρίζεις. Διότι μὰ τὸν ἀγαπητὸν τοῦ Διὸς Ἀπόλλωνα, εἰς τὸν ὁποῖον ἀκριβῶς (=τε) σὺ, ὦ Κάλχαν, προσευχόμενος ἀποκαλύπτεις (ἢ: φέρεις εἰς φῶς=ἀναφαίνεις) εἰς τοὺς Δαναοὺς τὰς μαντείας, οὐδεὶς ἐν ὄσφ ἐγὼ ζῶ καὶ ἔχω ἐπὶ τῆς γῆς ἀνοικτούς τοὺς ὀφθαλμοὺς θὰ ἐπιβάλῃ σοι βαρείας τὰς χεῖρας (ἢ: θὰ βιαιοπραγήσῃ ἐναντίον σου) ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐξ ὅλων ἐν γένει τῶν Δαναῶν (Ἑλλήνων) οὐδὲ ἐὰν τὸν Ἀγαμέμνονα εἰπῆς (: μὴ ἐξαίρουμένου μη-

[90] δὲ τοῦ Ἀγαμέμνονος), ὅστις τώρα καυχᾶται ὅτι εἶναι πολὺ κραταιότατος [ὡς ἀρχιστράτηγος] ἐκ τῶν Ἀχαιῶν».

Καὶ τότε ἤδη (πλέον) ἔλαβε θάρρος καὶ ἔλεγεν ὁ ἐξαιρετός (: ἄψοχος) μάντις· οὔτε λοιπὸν ἔχει παράπονον οὔτος τοῦλάχιστον ἕνεκα ταξίματος [μικροῦ ἢ μεγάλου μὴ ἐκπληρωθέντος], οὔτε ἕνεκα ἐκατόμβης, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ ἱερέως, τὸν ὁποῖον προσέ-

[95] βαλεν (: περιύβρισεν) ὁ Ἀγαμέμνων καὶ δέν (=οὐδὲ=καὶ οὐ) ἠλευθέρωσε τὴν θυγατέρα, οὐδὲ ἐδέχθη τὰ λύτρα, διὰ τοῦτο λοιπὸν (=τοῦ ἕνεκα ἄρα) ὁ μακροβόλος ἐπέφερε πικρίας καὶ ἐκό-

μη θὰ ἐπιφέρῃ. Οὐδὲ οὗτος τοῦλάχιστον θὰ ἀπομακρόνῃ πρό-
τερον ἀπὸ τῶν Δαναῶν τὸν ἀπρεπῆ ὄλεθρον, πρὶν ἢ βεβαίως ἀπο-
δώσωμεν εἰς τὸν πατέρα αὐτῆς (=πατρὶ φίλῳ) τὴν γοργόφθαλ-
μον κόρην ἄνευ ἐξαγορᾶς (: δωρεάν), ἄνευ λύτρων καὶ [πρὶν ἢ]

[100] φέρωμεν εἰς τὴν Χρυσὴν ἱερὰν ἑκατόμβην. Τότε ἐξιλεώ-
σαντες αὐτὸν ἠθέλομεν μεταπείσει (ἢ: ἠθέλομεν μεταβάλλει τὰς
διαθήσεις του, ἠθέλομεν τὸν καταπραῦνει=περίθωμένον κεν).»

Οὗτος μὲν τφόντι, ἀφοῦ εἶπε τοιαῦτα, ἐκάθισε φυσικά. Μετα-
ξὺ δὲ τούτων ἐσηκώθη ὁ ἦρωσ Ἀτρεΐδης ὁ εὐρέως ἀνάσσων (: ὁ
μέγας βασιλεὺς) Ἀγαμέμνων βαρυνθυμῶν (ἐξηγοιωμένος) ἢ ψυχῆ
του δὲ σφόδρα κατεκλύζετο (=φρένες δὲ σφόδρα ἀμφὶ πίμ-
πλαντο) ἀπὸ ζοφερὸν πάθος (θυμὸν), ὥστε νὰ ἐπισκοτισθῆ, οἱ δὲ
ὄφθαλμοὶ του ὁμοίαζον πρὸς λάμπον πῦρ. Πρώτιστα (: πρῶτα

[105] πρῶτα) ὄλιπων βλέμμα πρὸς τὸν κάλχαντα προμηνῦον
κακὸν εἶπεν· ὦ προφήτα (: διερμηνευτὰ) προφητεύων κακὰ (: δυσά-
ρεστα, βλαβερά), οὐδέποτε μέχρι τοῦδε τοῦτο τὸ δι' ἐμὲ εὐάρε-
στον εἶπας. Πάντοτε ταῦτα τὰ κακὰ (δυσάρεστα) εἶναι ἀρεστὰ εἰς
τὴν καρδίαν σου (=τοὶ φρεσὶ) νὰ μαντεύσῃς, καλὸν δὲ τινα λό-
γον (=ἔσθλὸν δέ τι ἔπος) οὔτε εἶπας, οὔτε ἐξετέλεσας. Καὶ τώρα
ἐν τῷ μέσῳ (: ἐνώπιον) τῶν Δαναῶν προφητεύων (: βουλὰς τοῦ
θεοῦ διερμηνεύων=θεοπροπέων) ἀγορεύεις δι τὰχα (=ὄτι δὴ)

[110] ἀκριβῶς διὰ τοῦτο (=τοῦδ' ἔνεκα) ὁ μακροβόλος προ-
ξενεὶ θλίψεις· διότι (=οὔνεκα) ἐγὼ δὲν ἠθέλον δὰ δεχθῶ τὰ λαμ-
πρὰ λύτρα τῆς εὐγενοῦς νεάνιδος Χρυσῆίδος, [ναί], διότι προτι-
μῶ νὰ ἔχω αὐτὴν ἐν τῷ οἴκῳ [παρὰ νὰ δεχθῶ τὰ λύτρα=ἢ δέξα-
σθαι ἄποινα]. Καὶ [θέλω νὰ ἔχω αὐτὴν=βούλομαι ἔχειν], διότι
προτιμῶ αὐτὴν ἀπὸ τὴν Κλυταιμῆστραν, τὴν νόμιμον σύζυγόν μου,

[115] διότι δὲν ὑστερεῖ αὐτῆς οὔτε κατὰ τὸ ἀνάστημα, οὐδὲ
κατὰ τὴν σωματικὴν διάπλασιν (: τὸ σουλοῦπι, τὴν εὐρυθμίαν
τῶν μελῶν=φυὴν), οὔτε φυσικά κατὰ τὸν νοῦν [ὑστερεῖ] οὐδὲ
τὸ παράπαν κατὰ τὰ ἐργόχειρα. Ἀλλὰ καὶ οὕτως (ἢ: καὶ
παρ' ὅλας ταύτας τὰς ἀρετὰς=καὶ ὡς) εἶμαι πρόθυμος
(=ἔθέλω) νὰ ἀποδώσω αὐτήν, ἐὰν βεβαίως τοῦτο εἶναι ἑ-
φελιμότερον· προτιμῶ ἐγὼ νὰ εἶναι ὁ στρατὸς σῶος πα-
ρὰ νὰ ἀπολεσθῆ· ἀλλὰ (=αὐτὰρ) ἐτοιμάσατέ μοι εὐθὺς τὸ
τιμητικὸν δῶρον, ἵνα (=ὄφρα) μὴ μόνος ἐκ τῶν Ἀργείων εἶμαι

[120] ἄνευ τιμητικοῦ δώρου, διότι καὶ δὲν ἀρμόζει. Διότι βλέπετε (=λεύσετε) τοῦτο τοῦλάχιστον ὅλοι, ὅτι (=ὅ) τὸ τιμητικὸν δῶρον μοὶ ἀπέρχεται (φεύγει) εἰς ἄλλο μέρος».

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπεκρίνετο ἔπειτα ὁ ταχύπους εὐγενὴς Ἀχιλλεύς. « Ἐνδοξότατε Ἀτρεΐδη, ἀπληστότατε (: φιλοκτημονέστατε) ἔξ ὅλων τῶν ἀνθρώπων πῶς δηλαδὴ (=πῶς γάρ) θά σοι δώσωσι γέρας οἱ μεγαλόφυχοι (οἱ γενναῖοι) Ἀχαιοί; καὶ ὅμως σὺ δαμοῦ (=οὐδέ τι) γνωρίζομεν ἀποτεταμιευμένα (=κείμενα)

[125] πολλὰ κοινὰ [δημόσια πράγματα, ἀδιανέμητα δηλ. ἐν ἀφθονίᾳ λάφυρα], ἀλλὰ ὅσα τοῦλάχιστον (=τὰ μὲν) ἐλαφουργωγήσαμεν κατὰ τὴν ἄλωσιν τῶν πόλεων, ταῦτα ἔχουσι διαμοιρασθῆ, δὲν ἀρμόζει δὲ ποσῶς νὰ συσσωρεύωσι ταῦτα τὰ στρατεύματα (ἦ: οὔτοι οἱ στρατιῶται) διὰ νέας συλλογῆς (=παλλίλογα). [Ναί], ἀλλὰ σὺ μὲν τώρα ἄφες αὐτὴν ἐλευθέραν χάριν τοῦ θεοῦ, [ἡμεῖς] δὲ οἱ Ἀχαιοὶ τριπλασίως καὶ τετραπλασίως θὰ ἀποζημιώσωμέν σε, ἔὰν ἴσως (=αἱ κεν ποθί), [ὡς ἐλπίζω=πὺ], ὁ Ζεὺς ἐπιτρέψῃ νὰ ἐκπορθήσωμεν Τρωικὴν πόλιν καλῶς τετειχισμένην.

[130] Πρὸς τοῦτον δ' ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ ἄναξ Ἀγαμέμνων. «Μὴ δὰ οὔτω, ὦ θεόμορφε Ἀχιλλεῦ, ἔξαπάτα (: ὑποκρίνου= κ λέ π τ ε ν ὦ=μὴ θέλε νὰ νικᾷς οὔτω) ἂν καὶ εἶσαι ἀνδρείος, διότι δὲν θὰ με προσπεράσῃς (προκαταλάβῃς [εἰς τὴν πανουργίαν]=οὐ [παρελύσει] οὐδὲ θὰ με πείσῃς. Ἀλήθεια (=ἦ) δὲ (=αὐτὰρ) θέλεις νὰ κάθῃμαι ἐγὼ (=ἦσθαι ἐμὲ) οὔτω (μὲ κενάς, δηλ. τὰς χεῖρας=αὐτῶς) στερούμενος (=δευόμενος), ἵνα σὺ μόνος (=αὐτὸς) ἔχῃς γέρας, καὶ [διὰ τοῦτο] μὲ προτρέ-

[135] πεις νὰ ἀποδώσω ταύτην; Ἀλλ' ἔὰν μὲν θὰ δώσωσι γέρας οἱ μεγαλόκαρδοι Ἀχαιοὶ εὐάρεστον εἰς τὴν ψυχὴν μου (ἦ: προσαρμόσαντες αὐτὸ πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν μου=ἄρσαντες κατὰ θυμόν), ἵνα εἶναι ἰσάξιον (=ἀντάξιον) [καλῶς ἔχει=εὐ ἔχει]. ἀλλ' ἔὰν δὲν δώσωσι, τότε ἐγὼ (=ἐγὼ δὲ) ὁ ἴδιος ἐλθὼν θὰ λάβω, ἢ τὸ ἰδικόν σου γέρας, ἢ τοῦ Αἴαντος ἢ τοῦ Ὀδυσσεως, [ναί], ἀφοῦ λάβω, θὰ ἀπαγάγω· θέλει δὲ δογισθῆ ἐκεῖνος, πρὸς ὃν (=ὄν)

[140] θὰ [τύχη] νὰ ἔλθω. Ἀλλὰ περὶ τούτων μὲν βεβαίως (=ἦ-τοι) θὰ σκεφθῶμεν κατόπιν (=μεταφρασόμεθα) καὶ ἄλλοτε [ἐν εὐθέτω χρόνῳ] (=καὶ αὐτὶς) τώρα δὲ ἄς σύρωμεν (καθεκλύ-

σωμεν=ἄγε ἐρύσσομεν) μαῦρον πλοῖον εἰς τὴν θείαν θάλασσαν, ἃς συναγάγωμεν δὲ ἐντὸς αὐτοῦ (=εἰς ἀγείρομεν) κωπηλάτας ἐπὶ τούτῳ τῷ σκοπῷ (=ἐπιτιθές), ἃς θέσωμεν εἰς αὐτὸ ἑκατόμβην, ἃς ἐπιβιβάσωμεν (=ἀν βήσομεν) ἐπ' αὐτοῦ αὐτὴν τὴν ὠραιοπρόσωπον Χρυσίδα· εἰς δὲ ὅστιςδήποτε ἀνὴρ μετέχων τῆς βουλῆς (: ἀποφαινόμενος γνώμην· βουλευτῆς=βουληφόρος) ἃς εἶναι ἀρ-

[145] χηγὸς [τῆς ἀποστολῆς], ἢ ὁ Αἴας, ἢ ὁ Ἴδομενεὺς ἢ ὁ εὐγενῆς (ἢ: ὁ ἔξοχος [διὰ τὰς ἐπινοίας του]=δῖος) Ὀδυσσεύς, ἢ οὐ Πηλεΐδη τρομερώτατε ἐκ πάντων τῶν ἀνδρῶν, ἵνα, ἀφοῦ προσφέρῃς θυσίαν (=ἱερὰ ὄξυς) μᾶς ἐξιλεώσῃς τὸν ἀλεξίκακον [Ἄπολλωνα].

Πρὸς τοῦτον δὲ εὐθύς ἀφοῦ τὸν ἐχαμηλοκύτταξε (: ἀφοῦ ἔρριψε βλέμμα λοξόν, βλοσυρόν: ἀφοῦ τὸν ἀγριοκύτταξε=ὑπόδρα ἰδών), εἶπεν ὁ ταχύπους Ἀχιλλεύς. Οἴμοι (:φεῦ) ἀναιδέστατε (=ἀναιδεῖν ἐπίειμένε=περιβεβλημένε, ἐνδεδυμένε ἀναιδεῖαν),

[150] κερδομανῆ πῶς θὰ πείθηταί τις ἐκ τῶν Ἀχαιῶν (=πέιθηται [κέν] τις Ἀχ.) προθύμως (: εὐλικρινῶς=πρόφρων) εἰς τοὺς λόγους σου (=τοὶ ἔπειν), ἢ νὰ ἐξέλθῃ εἰς ἐκατρατεῖαν (=ὁδὸν ἐλθέμεναι) ἢ κρατερῶς νὰ μάχῃται πρὸς ἀνδρας; Διότι ἐγὼ δὲν ἦλθον ἐνταῦθα, ἵνα πολεμήσω ἕνεκα τῶν διὰ τῆς αἰχμῆς τοῦ ἀκοντίου μαχομένων (: τῶν ἀκοντιστῶν, λογχομάχων=αἰχητάων) Τρώων, διότι εἰς οὐδὲν μοι ἔπαισαν [ἀλλ' εὐρίσκομαι ἐνταῦθα μόνον χάριν σοῦ], διότι οὐδέποτε μέχρι τοῦδε (=οὐ πώποτε) ἀπήγαγον (ἢ: ἤρπασαν=ἤλασαν) τὰς βοῦς μου, οὐδὲ τοὺς ἵππους ἀλήθεια (=οὐδὲ μὲν ἵππους), οὐδὲ ἐφθειραν (=ἐδηλίησαντο) ποτε τοὺς καρπούς ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Φθίας, τῆς εὐφόρου [καὶ] τροφοῦ ἡρώων (: ἀνδροτρόφου=βωτιανείρῳ), διότι ἀληθῶς (=ἦ) παρὰ πολλὰ [ὑπάρχουσι] μεταξὺ καὶ ὄρη κατὰσκια [διὰ τὰ ἐν αὐτοῖς δάση] καὶ θάλασσα πολυτάραχος (: ἠχηρὰ=ἠχηέσσα)· ἀλλὰ σέ, ὦ ἀναιδέστατε! συνηκολουθήσαμεν (=ἅμα ἐσπόμεθα), ἵνα σὺ χαίρῃς, προσπαθοῦντες νὰ λάβωμεν (=ἀρνύμενοι) παρὰ τῶν Τρώων ἱκανοποίησιν (=τιμὴν) διὰ τὸν Μενέλαον καὶ διὰ σέ, ὦ ἀναίσχυντε (: ὦ κυνὸς

[160] ὄμματα ἔχων=κυνῶπα)· περὶ τῶν ἀγῶνων τούτων τῶν Ἀχαιῶν (=τῶν) οὔτε γυρίζεις ποσῶς νὰ κυετᾶξῃς (: οὔτε προσ-

έχεις ποσῶς=οὐ τι μετατρέπτ), οὐδὲ διαφέρεσαι· καὶ τῶρα μάλιστα (: καὶ εἰς ἐπίμετρον ὄλων τούτων=καὶ δὴ=καὶ ἦδη) μὲ ἀπειλεῖς ὅτι ὁ ἴδιος θὰ μοῦ ἀφαιρέσης τὸ γέρας, διὰ τὸ ὁποῖον (=ῶ ἐπι=ἔφ' ὧ) πολλοὺς μόχθους ἐμόχθησα (ὑπέφερα), καὶ [τὸ ὁποῖον] ἔδωκαν εἰς ἐμὲ οἱ υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν. Οὐδέποτε λαμβάνω (=οὐ ποτε ἔχω) ἀληθῶς (=μὲν=μὴν) γέρας ἴσον πρὸς τὸ ἰδικόν σου (=ἴσον σοι), δσάκις ἐκπορθήσωσιν(=ὄπ- πότε [κεν] ἐκέρσωσι) οἱ Ἀχαιοὶ πόλιν [τινὰ] τῶν Τρώων πολυάν-

[165] θρωπον (=ἐν ναιόμενον) ἀλλὰ τὸ μὲν μεγαλύτερον μέρος τοῦ πολυταράχου πολέμου αἰ ἰδικαί μου χεῖρες διεξάγουσι (διευθύνουσι), ἐὰν δὲ ποτε ἔλθῃ ἡ διανομή, διὰ σὲ τὸ πρὸ τῆς διανομῆς ἐκ τῶν λαφύρων διδόμενον γέρας (=τὸ γέρας=τὸ κεκανονισμένον γέρας) [εἶναι=ἔστι] πολὺ μεγαλύτερον, ἐγὼ δ' ἀπέροχομαι πρὸς τὰ πλοῖα [μου] μὲ (=ἔχων) ὀλίγον καὶ ἀρκετὸν (ἦτοι, ἀπέροχομαι πρὸς τὰ πλοῖα ἀρκούμενος εἰς τὸ ὀλίγον), ἀφοῦ ἀποκάμω πολεμῶν. Τώρα δὲ θὰ ἀπέλθω εἰς τὴν Φθίαν,

[170] διότι βεβαίως εἶναι πολὺ προτιμότερον νὰ ὑπάγω εἰς τὴν πατριδα μου μετὰ τῶν καμπυλοπρῦμων καὶ καμπυλοπρόρων ἅμα πλοίων, οὐδὲ ἔχω κατὰ νοῦν (ἢ:οὐδὲ περῶν ἀπὸ τὸν νοῦν μου ἢ ἰδέα=οὐδὲ δῶ) νὰ σωρεύω (: μαζεύω· κυρίως νὰ ἀντλῶ=ἀφύξειν) διὰ σὲ (=σοι) πλοῦτον (=ἄφενος) καὶ πλοῦτον μένων ἐνταῦθα περιφρονημένος*.

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπεκρίνετο ἔπειτα ὁ βασιλεὺς τῶν ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων. «Φεῦγε ταχέως (: γρήγορα), ἐὰν σὲ παρορμαῖ (=ἐπέσυσταί τοι) ἡ καρδιά [σου νὰ φύγῃς], οὐδὲ σὲ παρακαλῶ ἐγὼ βέβαια νὰ μένης χάριν ἐμοῦ· εἶναι βέβαια πλησίον μου (=παρ'

[175] ἐμοὶ γε=πάρεισί γε ἐμοὶ) καὶ ἄλλοι, οὔτινες θὰ μὲ ἱκανοποιήσωσι, μάλιστα δὲ ὁ συνετὸς Ζεὺς. Μοὶ εἶσαι ὁ μισητότατος ἐκ τῶν εὐγενῶν βασιλέων· διότι πάντοτε καὶ ἡ φιλονικία σοὶ εἶναι ἀγαπητὴ καὶ οἱ πόλεμοι καὶ αἱ μάχαι. Ἐὰν εἶσαι πολὺ ἀνδρείος τοῦτο τοῦλάχιστον (=τό γε), ὡς νομίζω, θεὸς τις σοὶ ἔδωκεν ἀφοῦ ἐπανέλθῃς εἰς τὴν πατρίδα [σου] μετὰ τῶν πλοίων σου καὶ τῶν συντρόφων σου, βασίλευε μεταξὺ τῶν Μυρμιδόνων [καὶ αὐδε-

[180] νὸς ἄλλου]· ἐγὼ δὲ δὲν διαφέρομαι διὰ σὲ, οὐδὲ δίδω προσοχὴν (: οὐδὲ δίδω σημασίαν), ἐὰν σὺ εἶσαι ἀργισμένος. ❀

σοι κάμω δὲ τὴν ἐξῆς ἀπειλήν· καθὼς ἀπὸ ἐμοῦ ἀφαιρεῖ τὴν Χρυσίδα ὁ φωτοβόλος Ἀπόλλων, ταύτην μὲν ἐγὼ καὶ μετὰ ἐνὸς πλοίου ἐκ τῶν ἰδικῶν καὶ μετὰ ἰδικῶν μου συντρόφων θὰ ἀποστείλω, ἐγὼ δὲ [οὐτω] **θὰ ἀπαγάγω** (=κ' ἄγω) τὴν ὠραιο-

[185] πρόσωπον Βρυσήϊδα, τὸ ἰδικόν σου γέρας, ἀφοῦ ἔλθω ὁ ἴδιος εἰς τὴν σκηνήν [σου], διὰ νὰ ἠξεύρης **καλῶς**, ὅπόσον εἶμαι **ἀνώτερος** (: κραταιότερός) σου, **τρέμει** (: φοίττει) δὲ καὶ ἄλλος **νὰ λέγη** (=φάσθαι=φάναι) ἴσα μὲ ἐμὲ (ἦτοι: νὰ ὀμιλῇ μετὰ τῆς αὐτῆς παρησιίας μεθ' ἧς καὶ ἐγὼ) καὶ νὰ ἐξομοιῶνῃ ἑαυτὸν **πρὸς ἐμὲ** (: ἐνώπιόν μου· κατὰ πρόσωπον)».

Οὕτως εἶπε· βαρυνθυμία δὲ κατέλαβε τὸν υἱὸν τοῦ Πηλέως ἡ δὲ ἐν τοῖς πυκνομάλλοις στήθεσι καρδία **διτεῶς** (=διάνδιχα τοῦ (=οἱ) **ἐσκέφθη** (:ἀμφεταλαντεύθη δηλ μετὰξὺ δύο γνωμῶν),

[190] **ὅποτον ἐκ τῶν δύο** (:πότερον=ἢ) ἐλκύσας οὗτος βέβαια τὸ θῆξ ἕξιφος [αὐτοῦ] ἐκ τῆς παρὰ τὸν μηρὸν κρεμαμένης [θήκης] **ἐκείνους μὲν** [τοὺς ἄλλους Ἕλληνας] νὰ διασκορπίσῃ (: νὰ ἐγειρῇ ἐκ τῶν ἐδρῶν), **τὸν δὲ Ἀτρεΐδην** (=ὁ δ' Ἀτρεΐδην=Ἀτρεΐδην δὲ) νὰ φονεύσῃ, ἢ νὰ κατευνάσῃ τὴν ὀργὴν του **καὶ νὰ κρατήσῃ τὴν ὄρμην του** (: καὶ νὰ κρατηθῇ): ἐνόσφ οὗτος ταῦτα **ἀνεκύκλει** (ἀνελογίζετο=ὄρμαινε) **ἐνδομούχως** (: ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ τῇ καρδίᾳ=κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν), **καὶ προσεπάθει νὰ σύρῃ** (=ἔλκετο) ἐκ τῆς θήκης τὸ μέγα ἕξιφος, **τότε ἦλθεν** (: ἰδοὺ ἦλ-

[195] **θεν=ἦλθε δὲ**) ἡ Ἀθηνᾶ ἐξ οὐρανοῦ· διότι εἶχεν ἀποστείλει ἐμπρὸς αὐτὴν ἡ θεά, ἡ λευκοβοραχίων Ἥρα, ἣτις ἀμφοτέρους ὁμοίως ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς ἡγάπα καὶ διαφέρων ἐδείκνυε. Ἐστάθη δὲ ὀπισθεν καὶ ἔλαβεν τὸν Πηλεΐδην ἐκ τῆς ξανθῆς κόμης, εἰς μόνον [αὐτὸν] φαινομένη οὐδεὶς δ' ἐκ τῶν ἄλλων ἔβλεπεν [αὐτήν]. **ἔξεπλάγη δὲ** (: ἐμβρόντητος δ' ἔμεινε) ὁ Ἀχιλλεύς, ἐστράφη δὲ πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἀμέσως ἐγνώρισε τὴν Παλλάδα Ἀθηνᾶν.

[200] φοβερὰ δὲ τῆς ἔλαμψαν οἱ ὀφθαλμοί. **Καὶ ἀνοιξας τὸ στόμα του** (: ἀρχίσας νὰ ἐκβάλλῃ φωνὴν=καὶ φωνήσας) ἔλεγε **πρὸς αὐτήν** (=μὴν) τοὺς [ἐξῆς] πτερωτοὺς (: ταχεῖς) λόγους· **Διατὶ τέλος πάντων** (=τίπτε) **πάλιν**, ὃ τέκνον τοῦ Διός, ὅστις φέρει τὴν αἰγίδα (: ἀσπίδα, ἣτις τινασσομένη τρέπει τοὺς πολεμίους εἰς φυγὴν) ἦλθες; **Μήπως διὰ νὰ** (=ἢ ἵνα) ἴδῃς **τὴν ἀλαζονεῖαν**

(αὐθαιρεσίαν, ἔργα=ὔβριν) τοῦ Ἀτρείδου Ἀγαμέμνονος; Ἀλλὰ θεά σοι εἶπω καθαρά, νομίζω δὲ ὅτι καὶ θεὰ ἐκτελεσθῆ τοῦτο. Διὰ

[205] *τὴν ἀλαζονικὴν του διαγωγὴν* (ἦ: διὰ τὴν ὑπερηφάνιαν του τὴν προερχομένην ἐκ τῆς τῶν ὄπλων δυνάμεως=ἡ ὑπεροπλίη) *θεὰ ἔλθῃ ἡμέρα καὶ ταχέως μάλιστα, καθ' ἣν (=τάχα ποτὲ) θεὰ ἀπολέσῃ* (=ἀλέσση κεν) τὴν ζωὴν.

Πρὸς τοῦτον δ' ἀφ' ἐτέρου (=αὐτε) εἶπεν ἡ θεὰ ἡ ἀπαστράπτοντας ὀφθαλμούς ἔχουσα Ἀθηνᾶ· «ἐγὼ ἦλθον ἐξ οὐρανοῦ, ἵνα παύσω αὐτὸ τὸ πάθος σου (=τὸ σὸν μένος), ἐὰν πεισθῆς· μὲ ἀπέστειλε δὲ ἔμπρὸς ἡ θεὰ ἡ λευκοβραχίον Ἥρα, ἀμφοτέρους ὁμοίως ἀγαπῶσα, ἐν τῇ καρδίᾳ της καὶ διαφέρων δεικνύουσα».

[210] Ἀλλ' ἔλα παῦε τοὺς δὲ ἔργων διαπληκτισμούς (=ἔριδος) καὶ μὴ ἔλκε διὰ τῆς χειρὸς τὸ ξίφος σου· ἀλλὰ βεβαίως διὰ λόγων μὲν ὔβριζον, [ὀτιδῆποτε ἔλθῃ εἰς τὸ στόμα σου, ἦτοι ἀπέλησον αὐτὸν περὶ τῆς τύχης τοῦ μέλλοντος], ὅπως καὶ ὄντως θεὰ γίνῃ. Διότι θεὰ εἶπω σαφῶς (καθαρά) τὸ ἐξῆς· (=ᾧδε), τοῦτο δὲ καὶ θέλει ἐκτελεσθῆ. Ἐνεκα ταύτης τῆς προσβολῆς θεὰ εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σου (: θεὰ σοι προσφερθῶσι =παρέσσεταιί τοι) ποτὲ τρίς τόσα λαμπρὰ δῶρα· ἀλλὰ σὺ κρατήθητι, πείθου δὲ εἰς ἡ-

[215] μᾶς [καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ὀργὴν σου]. Πρὸς ταύτην δὲ ἀπαντῶν εἶπεν ὁ ταχύπους Ἀχιλλεύς· πρέπει μὲν βεβαίως, ὦ θεά, νὰ φυλάξω (: ἀκολουθήσω=εἰρύσασθαι) τὴν ἐντολὴν ὑμῶν τῶν δύο (=σφωίτερον ἔπος) ἂν καὶ εἶμαι λίαν ἐξωργισμένος ἐν τῇ καρδίᾳ μου· διότι οὕτως εἶται καλλίτερον· ὅστις ἂν ὑπακούῃ εἰς τοὺς θεοὺς καὶ προθύμως (=μάλα τε) οὔτοι τὸν εἰσακούουσιν». Εἶπε (=ἦ) καὶ ἐπὶ τῆς ἀργυρᾶς λαβῆς ἐκράτησε τὴν στιβαρὰν

[220] χεῖρα [τὴν σύρουσαν τὸ ξίφος], ὀπίσω (: πάλιν) δὲ ᾧθησεν εἰς τὴν θήκην τὸ μέγα ξίφος οὐδὲ ἠπείθησεν εἰς τὴν συμβουλήν τῆς Ἀθηνᾶς. Αὕτη δὲ εἶχεν [ἦδη] μεταβῆ εἰς τὸν Ὀλυμπον εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Διός, ὅστις φέρει τὴν αἰγίδα, πρὸς τοὺς ἄλλους θεοὺς (ἦ: εἰς τὴν δμήγουριν τῶν ἄλλων θεῶν). Ὁ δὲ Πηλεΐδης ἐκ νέου διὰ δηκτικῶν (: σκληρῶν) λόγων ὠμίλησε πρὸς τὸν Ἀτρεί-

[225] δην καὶ δὲν ἔπαυεν ἀκόμη τὴν ὀργήν. «Μέθυσε (: βεβαρημένε ὑπὸ τοῦ οἴνου), ἀναιδέστατε, δειλότατε, οὔτε ποτὲ εἰς ἀγῶνα ἐν ἀναπεπταμένῳ πεδίῳ (: εἰς πόλεμον) μετὰ τοῦ στρα-

τοῦ (= ἅμα λαῶ) ἔχεις λάβει τὸ θάρρος (= τέληγας θυμῶ) νὰ ὀπλισθῆς (= θωρηχθῆναι) οὔτε εἰς ἐνέδραν μετὰ τῶν ἀρίστων Ἑλλήνων νὰ πορευθῆς· διότι τοῦτο σοὶ φαίνεται ὅτι εἶναι θάνατος. Βεβαίως εἶναι πολὺ ὠφελιμώτερον ἀπὸ τὸ ἐκτεταμένον στρα-

[230] τόπεδον τῶν Ἀχαιῶν νὰ ἀφαιρῆς δῶρα [ἀπὸ παντός], ὅς οἱς [ἄν=κέν] ἀντίειπῃ σοι. [Εἶσαι] δημοσιοφάγος βασιλεὺς, διότι βασιλεύεις μεταξὺ οὔτιδανῶν, διότι βεβαίως, ὡς Ἀτρεΐδῃ, [ἐὰν δὲν ἐβασίλευες μεταξὺ οὔτιδανῶν=εἰ γὰρ μὴ ἦνασες οὔτιδανοῖσι] τώρα ἠθέλες ὑβρίσει (= προσβάλει) ὕβριν διὰ τελευταίαν φορὰν (= ὕστατα). Ἀλλὰ θὰ σοι εἶπω καθαρὰ (: διαρρήδη) καὶ ἐπ' αὐτοῦ [ὅπερ θὰ εἶπω] θὰ ὀρκισθῶ μέγαν ὄρκον [ἦ: καὶ θὰ ἐπιβεβαιώσω τοὺς λόγους μου διὰ μεγάλου ὄρκου]. Ναὶ μὰ τοῦτο δὰ τὸ σκῆπτρον τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς (= τὸ μὲν=τὸ μὴν=τὸ ὁποῖον βεβαίως) οὐδέποτε θὰ ἐκβάλῃ (: φυτρώσῃ) φύλλα καὶ κλάδους

[235] (= ὄζους), ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ πρῶτον (= ἐπειδὴ πρῶτα) ἔχει ἀφήσει τὸν κορμὸν (= τομὴν) ἐν τῷ ὄρει καὶ δὲν θὰ ἀναβλαστήσῃ· διότι φυσικὰ (: ὡς ἦτο ἐπόμενον [νὰ γίνῃ]=ὄρα) ἡ χαλκίνη μάχαιρα (= χαλκὸς) ἀπελέπισεν (: ἀπέκοψεν) αὐτὸν (τὸν κλάδον=ἔ) καὶ τὰ φύλλα καὶ τὸν φλοιὸν [αὐτοῦ]· τώρα δὲ (= αὐτε συχὰ φέρουσιν (= φορέουσι) αὐτὸ (= μιν) εἰς τὰς παλάμας τῶν οἱ υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν (δηλ. οἱ γέροντες) οἱ ὄντες δικασταὶ (= δικάσπολοι) καὶ οἵτινες φυλάττουσιν (: ἀπαρεγκλίτως ἐφαρμύζουσι) τοὺς ἐκ τοῦ Διὸς νόμους· τοῦτο δὲ (= ὅ δε' καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ ὄρκος, ἀντὶ τὸ δέ) [ὅπερ δηλ. θὰ σοι εἶπω] θὰ εἶναι διὰ σέ μέ-

[240] γας ὄρκος· ἀληθῶς θὰ ἔλθῃ ποτὲ εἰς σύμπαντας τοὺς υἱοὺς τῶν Ἀχαιῶν πόθος τοῦ Ἀχιλλέως (ἦ: ἀληθῶς θὰ ποθήσῃ ποτὲ τὸν Ἀχιλ. σύμπντες οἱ Ἀχαιοί). Τότε δὲ οὐδεμίαν ὠφέλειαν θὰ δυνηθῆς νὰ ὠφελήσῃς, καίπερ λυπούμενος, *δταν* (= εὐτε κεν=ὄτε ἄν) ὑπὸ τὰ πλήγματα τῶν χειρῶν τοῦ ἀνδροφόνου Ἐκτορος πίπτωσι πολλοὶ φονευόμενοι· σὺ δὲ ἔνδομύχως θὰ σπαράττης (σχίζῃς) τὴν καρδίαν σου λυπούμενος, *διότι ἀκριβῶς* (= ὅ τε=ὄτι τε] δὲν ἐτίμησας ποσῶς τὸν ἀρίστον ἐκ τῶν Ἀχαιῶν».

[245] Οὕτως ὠμίλησεν ὁ Πηλεΐδης, ἔρριψε δὲ κατὰ γῆς τὸ σκῆπτρον τὸ διὰ χρυσῶν ἴλων *πεποικιλμένον* (διαπερασμένον), ἐκάθισε δὲ καὶ ὁ ἴδιος· ὁ δὲ Ἀτρεΐδης ἀφ' ἐτέρου (: ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος)

ἐξηκολούθει διατελῶν ἐν ὄργῃ (=ἐμῆνιε). Ἐν τῷ μέσῳ δ' αὐτῶν ἀνεπήδησεν ὁ γλυκύλογος Νέστορ, ὁ δῆξυφωνος ὀήτωρ τῶν Πυλίων, ἀπὸ τῆς γλώσσης τοῦ ὁποίου ἔρρεε φωνὴ γλυκυτέρα καὶ [250] τοῦ μέλιτος. Ὡς πρὸς τοῦτον (=τῷ) δὲ δύο μὲν ἤδη γενεαὶ ἀνθρώπων μεμερισμένην (: ἔναρθρον) φωνὴν ἐχόντων (=μερόπων) εἶχον ἀφανισθῆ (ἐκλείπει=ἐφθίατο), οἱ ὁποιοὶ πρότερον συγχρόνως μὲ αὐτὸν (=ἅμα οἱ) ἐγεννήθησαν καὶ ἀνετράφησαν ἐν τῇ ἰερωιάτῃ (: πανιέρφ) Πύλῳ μεταξὺ δὲ τῶν τῆς τρίτης [γενεᾶς] ἐβασίλευεν. Οὗτος ἀγαθὰς σκέψεις ἔχων ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ἠγόρευε καὶ ἀποταθεὶς εἶπεν.

« Ἄχ ἀλοίμονον, ἀληθῶς μεγάλη θλίψις ἔχει εὖρει τὴν Ἀχαΐ.

255] κῆν (Ἑλληνικὴν) χώραν ἀληθῶς θέλει χαρῆ ὁ Πριάμος καὶ οἱ παῖδες τοῦ Πριάμου καὶ οἱ ἄλλοι Τρῶες μεγάλως ἠθέλον χαρῆ κατὰ τὴν ψυχὴν, ἐὰν ἠθέλον μάθει ὅτι διαπληκτίζεσθε ὅλους τούτους τοὺς διαπληκτισμοὺς σεῖς οἱ δύο (=σφῶιν), οἵτινες διαπρέπετε (=περὶ ἔστε) τῶν Ἑλλήνων καὶ κατὰ τὴν σκέψιν, καὶ κατὰ τὸ μάχεσθαι (τὴν μάχην). Ἀλλὰ πείσητε [εἰς ἐμέ] διότι καὶ οἱ δύο (=ἄμφω δὲ=ἄμφω γάρ) εἴσθε νεώτεροι ἐμοῦ. Διότι

[260] ἤδη ποτὲ ἐγὼ ἀνεστράφην καὶ μετὰ ἀνδρῶν ἀνδρειοτέρων ἀπὸ ὑμᾶς βέβαια (=ἠέ περ ὑμῖν), καὶ δέν με κατεφρόνου (=ἀθέριζον) ποτὲ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποιοὶ σημειώσατε ἦσαν γενναίότεροι (=οἱ γε). Ἀληθῶς δὲν εἶδον μέχρι τοῦδε τοιούτους ἀνδρας οὐδὲ θὰ ἴδω, οἷον [εἶδον] καὶ τὸν Πειρίθουν καὶ τὸν Δρυάντα, ἀρχηγὸν στρατιωτῶν καὶ τὸν Καινέα καὶ τὸν Ἐξάδιον καὶ τὸν ἰσόθεον (θεόμορφον, θεοεἰκελον) Πολύφημον [καὶ τὸν Θησέα τὸν

[265] υἱὸν τοῦ Αἰγέως, τὸν ὅμοιον πρὸς τοὺς ἀθανάτους]. ὤμμαλεώτατοι βεβαίως ἐκ τῶν ἐπιγείων ἀνδρῶν ὑπῆρξαν ῥωμαλεώτατοι μὲν ἦσαν καὶ ἐμάχοντο ἐναντίον ὤμμαλεωτάτων, ἐναντίον θηρίων ὄρεσιβίων καὶ τρομερῶς κατέστρεψαν [αὐτά]. Ἀληθῶς μὲ τούτους (=καὶ μὲν τοῖσιν) ἐγὼ ἀνεστρεφόμενη ἐλθὼν ἐκ Πύλου,

[270] μακρόθεν ἐκ μεμακρυσμένης χώρας—διότι προσεκάλεσαν οἱ ἴδιοι—καὶ ἐμαχόμεν ἐγὼ μόνος μου (δηλ. κατέχων μετὰ τῶν οἰκείων μου ἴδιον τμήμα τῆς παρατάξεως καὶ οὐχὶ ὡς βοηθὸς ἄλλου ἥρωος=καὶ ἔμ' αὐτὸν)· οὐδεὶς δὲ ἐκ τούτων, οἵτινες τώρα εἶναι ἐπίγειοι θνητοὶ (ἢ ὁμαλ. : τῶν σημερινῶν ἀνδρῶν), ἠθέλε

δυναθῆναι νὰ πολεμήσῃ κατ'ἐκείνων [τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν τῆς προτέρας γενεᾶς]. **Μάλιστα καὶ** (=καὶ μὲν) ἤκουον τὰς γνώμας μου καὶ ἐπειθόντο εἰς τὸν λόγον [μου]. Ἄλλὰ πείσθητε καὶ ὑμεῖς,

[275] διότι ὠφελιμώτερον εἶναι τὸ νὰ πείθηται τις. Μῆτε σύ, ἂν καὶ εἶσαι κραταίος, ἀφαίρει ἀπὸ τούτου ἐδῶ τὴν κόρην, ἀλλ' ἄφινε [αὐτήν], ὅπως ἀπαξ (ἐξ ἀρχῆς=ὡς πρῶτα) ἔδωκαν πρὸς αὐτὸν ὡς γέρας οἱ υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν· μῆτε σύ, ὦ υἱὲ τοῦ Πηλέως, θέλε νὰ ἐρίξῃς πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον (βασιλέα) ἀντιτάσσειν βίαν κατὰ τῆς βίας (:μετὰ πείσματος=ἀντιβίην), διότι οὐδέποτε μετέχει (ἀπολαύει=ἔμμορε) τιμῆς ὁμοίας [πρὸς τοὺς ἄλλους· ἦτοι: ἀπολαύει μείζονος τιμῆς] σηητοῦχος βασιλεὺς, εἰς τὸν ὅποιον

[280] ὅποιον ἀληθῶς ὁ Ζεὺς ἔδωκεν δόξαν. Ἐὰν δὲ σύ εἶσαι ἀνδρεῖος, [εἶσαι τοιοῦτος], διότι θεὰ (=θεὰ δε=θεὰ γαρ) μήτηρ σὲ ἐγέννησε, ἀλλ' οὗτος ἐδῶ ἔχει μεγαλυτέραν ἰσχύν, διότι βασιλεύει μεταξὺ περισσοτέρων. Σὺ δέ, ὦ Ἀτρεΐδη, παῦε τὸν θυμὸν σου· ἀλλ' ἐὰν τοῦτο ἐξαργτάται ἐξ ἐμοῦ, ἐγὼ σὲ παρακαλῶ (=αὐτὰρ ἐγὼ γε λίσσομαι) νὰ ἀφήσῃς τὴν κατὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὀργήν, ὅστις εἶναι εἰς πάντας τοὺς Ἀχαιοὺς μέγα προπύργιον κατὰ τοῦ δλεθρίου πολέμου».

[285] Πρὸς τοῦτον δ' ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ ἄρχων Ἀγαμέμνων. «Ναὶ βεβαίως, ὦ γέρον, ταῦτα πρὸ πάντων ὅλα ὀρθῶς (=κατὰ μοῖραν) εἶπας [καὶ θὰ ἤμην διατεθειμένος νὰ συμμορφωθῶ πρὸς τὴν γνώμην σου], ἀλλὰ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐδῶ θέλει νὰ ὑπερέχῃ (=περὶ ἔμμεναι) πάντων τῶν ἄλλων, ἐπὶ πάντων μὲν θέλει νὰ ἔχῃ ἔξουσίαν, μεταξὺ πάντων νὰ εἶναι βασιλεὺς, εἰς πάντας δὲ νὰ δίδῃ διαταγὰς (=σημαίνειν), εἰς τὰ ὅποια (=ᾧ) νο-

[290] μίζω ὅτι οὐδεὶς θὰ πεισθῆ. Ἐὰν δὲ οἱ αἰώνιοι θεοὶ κατέστησαν αὐτὸν λογομάχον, ἔνεκα τούτου ἐπιτρέπουσιν (: ἀφίνουσιν ἐλεύθερον=προθέουσι) εἰς αὐτὸν νὰ εἴπῃ ὕβρεις.»

Πρὸς τοῦτον δὲ εὐθύς διακόπτων ἀπήντα ὁ εὐγενὴς Ἀχιλλεὺς. «Ἀληθῶς [: ναί· λέγω ὕβρεις] διότι (=ἦ γάρ) θὰ ἐκαλούμην δειλὸς καὶ οὐτιδανός, ἐὰν ὄντως θὰ σοὶ ὑποχωρῶ ὡς πρὸς κᾶν ζήτημα) εἰς ὅ,τι καὶ ἂν εἴπῃς· εἰς ἄλλους βέβαια πρόστατε ταῦ-

[295] τα· μὴ δίδε δηλ. διαταγὰς εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον, διότι ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν νομίζω (: δὲν σκοπεύω, δὲν ἔχω κατὰ νοῦν νὰ..)

οὐ θὰ ὑπακούω πλέον εἰς σέ. Θά σοι εἶπω δὲ ἄλλο, σὺ δὲ θέτε
 [αὐτὸ] εἰς τὸν νοῦν σου· δὲν θὰ πολεμήσω πρὸς σέ *ἀληθῶς* (= μὲν=μὴν) ἐγὼ τοῦλάχιστον μὲ τὰς χεῖράς μου ἔνεκα τῆς νεάνι-
 δος, οὔτε πρὸς σέ, οὔτε πρὸς τινα ἄλλον, διότι ἀφηρέσατε βέβαια
 ταύτην ἀπ' ἐμοῦ, ἐνῶ ἐδώκατε, [τοῦτο ἐὰν ἔπραττον, θὰ ὑπερί-
 [300] βαζε τὴν ἀξίαν μου]· ἀλλὰ ἐκ τῶν ἄλλων (ἢ :λοιπῶν), τὰ
 ὁποῖα ἔχω ἐγὼ παρὰ τὸ ταχὺ μέλαν πλοῖόν μου, *δὲν δύνασαι νὰ
 ἀποκομίσης* (=οὐ κεν φέροις ἀνελών) τι ἐκ τούτων παρὰ τὴν
 θέλησίν μου· *ἔλα λοιπὸν* εἰς τὰ σωστὰ (: ἐμπρὸς λοιπὸν=ἡ δ'
 ἄγε μὴν), δοκίμασον, ἵνα λάβωσι γνῶσιν [ὡς μάρτυρες] καὶ οὐ-
 τοι· *εὐθύς* (=αἶψα) τὸ αἶμα μαῦρον θὰ σοι ῥεύσῃ περὶ τὸ δόρον
 [μου]· . Οὕτως οὗτοι οἱ δύο, ἀφοῦ ἐφιλονίκησαν μὲ ἐχθρικά λό-
 για, *ἠγέρθησαν ἐκ τῶν θέσεών των* (=ἀνστήτην), διέλυσαν
 δὲ τὴν παρὰ τὰ πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν συνέλευσιν. Ὁ μὲν Πηλεΐδης
 ἐπορεύετο εἰς τὰς σκηνάς καὶ τὰ *ἰσόρροπα* (: τὰ ἐν ὀριζοντίῳ
 θέσει ὑπὲρ τὰ κύματα πλέοντα) πλοῖα καὶ μετὰ τοῦ Μένουτιιάδου
 (Πατρόκλου) καὶ τῶν συνιρόφων του, ὃ δὲ Ἀτρεΐδης εὐθύς *διέ-
 ταξε νὰ σύρῳσιν ἐμπρὸς εἰς τὴν θάλασσαν* (: διέταξε νὰ κα-
 θελύσωσι) ταχὺ πλοῖον· *ἐξέλεξε δὲ διὰ τὴν ἐν τῷ πλοίῳ ὑπη-
 ρεσίαν* (=ἐν ἔκρινε=ἐνέκρινε) εἴκοσι κωπηλάτας, *ἐπεβίβασε*
 [310] (=ἐς βῆσε=εἰσέβησε) δὲ διὰ τὸν θεὸν ἑκατόμβην, ὀδη-
 γῶν δὲ τὴν καλλιπάρειον Χρυσήϊδα *ἀνεβίβασε καὶ ἔβαλε νὰ
 καθίσῃ* [ἐπὶ τοῦ πλοίου] (=ἀνὰ εἶσε)· *ἐπέβη δὲ* (=ἐν ἔβη) ὡς
 ἀρχηγὸς ὁ πολυσύνετος Ὀδυσσεύς· οὗτοι μὲν ἔπειτα *μετὰ τὴν
 ἀνάβασιν* (ἢ : ἀναβάντες) ἔπλεον ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς ὁδοῦ· ὃ δὲ Ἀ-
 τρεΐδης *διατάσσει* (=ἄνωγεν) τὰ στρατεύματα νὰ καθαρίζον-
 ται. Ταῦτα δὲ ἐκαθαρίζοντο καὶ *ἐφρόνιζον νὰ χύνωνται*
 (=ἔβαλλον) αἱ ἀκαθαρσίαι εἰς τὴν θάλασσαν, προσέφερον δὲ
 εἰς τὸν Ἀπόλλωνα θυσιάς *ἐκ τελεῶν* (: ἀχμαίων, ἀνεπτυ-
 [315] γμένων) ταύρων καὶ τράγων παρὰ τὴν ἀμμάδη παρα-
 λίαν τῆς ἀστειρευτοῦ θαλάσσης· ἡ δὲ κνῖσα ἔφθανεν εἰς τὸν οὐ-
 ρανὸν στροβιλιζομένη εἰς τὸν καπνόν. Τοιοῦτοτρόπος οὗτοι μὲν
 περὶ ταῦτα ἠσχολοῦντο ἀνὰ τὸ στρατόπεδον· ὃ δὲ Ἀγαμέμνων δὲν
 ἔπαυσε τῆς ἔριδος [λησιμονῶν τὴν ἀπειλήν=λαθόμενος ἀπειλῆς],
 τὴν ὁποίαν *κατ' ἀρχὰς* (=πρῶτον) ἀπειλητικῶς ἐξεδήλωσε πρὸς
 [320] τὸν Ἀχιλλέα, ἀλλ' ἐκεῖνος μάλιστα εἶπε πρὸς τὸν Ταλθύ-
 ρωαν, Β. ΡΡΞΞΗ-ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΙΛΙΑΔΟΣ ΡΑΨ. Α.

βιον καὶ Εὐρύβατον, οἵτινες ἦσαν εἰς αὐτὸν κήρυκες καὶ γοργοὶ θεράποντες. «Υπάγετε εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Πηλεΐδου Ἀχιλλέως λαβόντες ἐκ τῆς χειρὸς ὁδηγήσατε (φέρετε=ἀγόμεν· ἀπολ. ἀπρμ. ἀντὶ προστ.) [πρὸς με] τὴν καλλιπάρειον Βρισηίδα· ἐὰν δὲ δὲν δώσῃ, τότε ἐγὼ ὁ ἴδιος ἔλθων μετὰ περισσοτέρων θὰ λάβω [αὐ-
 [325] τήν]. Τοῦτο ἔτι φοβερώτερον [ἢ τὸ τωρινὸν διάβημα] θὰ εἶναι δι' αὐτόν». Τοιαῦτα ἀφοῦ εἶπεν, ἀπέστειλεν, αὐστηρὰν δὲ διαταγὴν παρήγγειλε (: ἐπέτασεν = ἐπὶ ἔτελλεν = ἐπέτελλεν). Οὗτοι δὲ οἱ δύο ἄκοντες ἐβράδισαν παρὰ τὴν ἀμμώδη ἀκτὴν τῆς ἀστεριεύτου θαλάσσης, [ἕως οὗτου] ἔφθασαν εἰς τὰς σκηνὰς καὶ τὰ πλοῖα τῶν Μυρμιδόνων. Τοῦτον δὲ εὖρον καθήμενον πλησίον τῆς
 [330] τῆς σκηνῆς καὶ τοῦ μέλανος πλοίου. Καὶ φυσικὰ δὲν (= οὐδ' ἄρα) ἔχάρη ὁ Ἀχιλεὺς, ὅτε εἶδεν αὐτούς· οὔτοι μὲν φοβηθέντες καὶ σεβασθέντες τὸν βασιλέα ἐστάθησαν, οὐδὲ ἔλεγον πρὸς αὐτόν τι, οὐδὲ ἠρώτων· ἀλλ' οὗτος διέγνω [τὸν λόγον τῆς ταραχῆς] ἐν τῇ ψυχῇ του καὶ τοὺς ἐφώναξε· «Χαίρετε, κήρυκες, ἀγγελιοφό-
 [335] ροὶ τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἀνθρώπων· ἔλθετε πλησιέστερον· δὲν μοι εἰσθε σεῖς ποσῶς (: διόλου) ἐνόχοι τούτου (= ἐπαίτιοι), ἀλλ' ὁ Ἀγαμέμνων ὅστις ἀπέστειλεν ὑμᾶς ἕνεκα τῆς νεάνιδος Βρισηίδος. Ἄλλ' ἐμπρός, εὐγενὲς Πάτροκλε, ἐξάγαγε τὴν νεάνίδα καὶ δὸς εἰς αὐτούς τοὺς δύο, ἵνα ὁδηγήσωσι [ταύτην εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα]. Αὐτοὶ δὲ οὔτοι ἄς εἶναι μάρτυρες καὶ ἐνώπιον τῶν
 [340] μακαρίων θεῶν καὶ ἐνώπιον τῶν θνητῶν ἀνθρώπων καὶ ἐνώπιον τοῦ σκληροῦ τούτου βασιλέως, ἐὰν ποιεὶ δὲ πάλιν (= εἴ ποτε δ(ῆ) αὐτε) παρουσιασθῇ ἀνάγκη (χρεία) ἐμοῦ, ἵνα ἀπομακρύνω ἀπὸ τούτων τῶν ἄλλων ἐπονείδιστον (= ἀεικέα) ὄλεθρον· διότι ἀληθῶς οὗτος πρὸ πάντων μαίνεται (= θύει) διὰ τῶν ὀλεθρίων του σκέψεων, οὐδὲ γνωρίζει ποσῶς νὰ σκέπτηται (: νὰ στρέφῃ τὸν νοῦν του = νοῆσαι) συνάμα (συγχρόνως) τὰ παρελθόντα καὶ τὰ μέλλοντα, πῶς οἱ Ἀχαιοὶ δύνανται νὰ τοῦ μάχωνται ἀβλαβεῖς παρὰ τὰ πλοῖα». Οὕτως εἶπεν, ὁ δὲ Πάτρο-
 [345] κλος ὑπήκουσεν εἰς τὸν ἀγαπητόν του σύντροφον, ἐξήγαγε δὲ ἐκ τῆς σκηνῆς τὴν καλλιπάρειον Βρισηίδα καὶ ἔδωκεν [αὐτὴν εἰς τοὺς κήρυκας], ἵνα τὴν ὁδηγήσωσιν [εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα]. Οὗτοι δὲ ἐπανήρχοντο (= αὐτὶς ἵτην) εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν,

ἐκείνη δὲ ἡ γυνὴ ἄκουσα ἐπορεύετο μετὰ τούτων. Ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ἀναλυθεὶς εἰς δάκρυα, *εὐθὺς* (=ἄφαρ) *ἀποσυρθεὶς* (=λιασθεὶς), *μακρὰν* (=νόσφι) τῶν συντρόφων ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς ἀμμόδου

[350] ἀκτῆς τῆς λευκῆς [ὡς ἐκ τῶν ἀφρῶν θαλάσσης] ἀτενίζων πρὸς τὸ πέλαγος τὸ *ἔχον τὸ χρῶμα τοῦ [μαύρου] οἴνου* (: τὸ ἔχον χρῶμα ζοφερόν· ἢ: τὸ ἀποδίδον τὰς ἐρυθρὰς ἀνταυγείας τοῦ ἡλίου =οἴνοπα)· ἐκτείνων δὲ τὰς χεῖρας *θερμῶς* (: διαπύρωσ=πολλά) ἠὐχίθη εἰς τὴν ἀγαπητὴν [του] μητέρα.

«Μῆτερ, ἀφοῦ μὲ ἐγέννησας ἀληθῶς *λίαν* (=περ) βραχύβιον, *ἱκανοποίησιν* (=τιμὴν) *τοῦλάχιστον* (=περ) ὄφειλεν νὰ μοὶ παράσχη ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ (: ὑψηλὰ) βροντῶν Ζεὺς· τῶρα δὲ

[355] οὐδὲ *ὀλίγον* (=τυτθὸν) μὲ ἐτίμησε. Διότι ἀληθῶς ὁ Ἀτρεΐδης ὁ μέγας βασιλεὺς Ἀγαμέμνων μὲ περιύβρισε· διότι *ἔχει ἀρπάσει* (=ἔχει ἔλων) τὸ γέρας, ἀφαιρέσας [αὐτὸ] ὁ ἴδιος [αὐθαιρέτως, χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃ τὸν στρατὸν καὶ τοὺς ἡγεμόνας].»

Οὕτως εἶπε χύνων δάκρυα, ἤκουσε δὲ τοῦτον ἡ σεβαστὴ μήτηρ καθημένη εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης πλησίον τοῦ γέροντος [360] πατρός της. Ταχέως δὲ ἀνῆλθεν ἐκ τῆς λευκῆς θαλάσσης *ὡς* (=ἥύτε) ὀμίχλη καὶ *εὐθὺς* [(=καὶ δὲ) ἐκάθισεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ δακρυροοῦντος· καὶ διὰ τῆς χειρὸς *ἐθώπευσεν* (=κατέρεξεν) αὐτὸν καὶ ὀμίλησε καὶ ἀνέφερε τὸ ὄνομά του (ἦτοι: καὶ ὀμίλησε, ἀφοῦ ὀνομαστὶ ἐκάλεσεν αὐτόν).

Τέκνον, διατὶ κλαίεις; Διατὶ δὲ λύπη κατέλαβε τὴν καρδίαν σου; *Ἐκμυστηρεύθητι* (=ἐξαύδα), μὴ κρύπτε ταύτην ἐν τῇ διανοίᾳ σου (: μέσα σου), ἵνα ἀμφοτέρωι γνωρίζωμεν.

Πρὸς ταύτην δὲ βαρέως στενάζων εἶπεν ὁ ταχύπους Ἀχιλλεὺς· [365] «Γνωρίζεις [ταύτην]· διατὶ τῇ ἀληθείᾳ νὰ λέγω εἰς σὲ ταῦτα πάντα, ἀφοῦ γνωρίζεις [αὐτά]; Ἀπήλθομεν (: ἐξεστρατεύσαμεν) εἰς τὴν Θήβην τὴν ἱερὰν πόλιν τοῦ Ἡετίωνος, ταύτην δὲ ἐξεπορθήσαμεν καὶ ἐκομίσαμεν ἐνταῦθα ὄλα [τὰ λάφυρα]. Καὶ ταῦτα μὲν καλῶς διένειμαν μεταξὺ των οἱ υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν, *ἐξέχωρησαν δὲ ὡς γέρας* [ἐκτὸς τοῦ ἀναλόγου μεριδίου τῆς λείας] (=ἐκ δ' ἔλον) διὰ τὸν Ἀτρεΐδην τὴν καλλιπάρειαν Χρυσίδα.

[370] Ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου ὁ Χρύσης, ὁ ἱερεὺς τοῦ μακροβόλου Ἀπόλλωνος, ἦλθεν εἰς τὰ ταχέα πλοῖα τῶν χαλκοθωράκων Ἀχαιῶν

φέρων ἄπειρα λύτρα, ἵνα ἀπελευθερώσῃ τὴν θυγατέρα [του] κρα-
τῶν εἰς τὰς χεῖράς του ἐπάνω ἐπὶ τῆς χρυσοποικίλου [ἱερατικῆς]
βακτηρίας (:πατερίτσας) *σύμβολα* (=στέμματα) τοῦ μακροβόλου
[375] Ἀπόλλωνος καὶ παρεκάλει πάντας τοὺς Ἀχαιοὺς, πρὸ
πάντων δὲ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ἀτρέως τοὺς ἡγεμόνας τῶν
στρατευμάτων.

Τότε πάντες μὲν οἱ ἄλλοι Ἀχαιοὶ *ἐπικροτήσαντες ἐφώναξαν*
(=ἐλευφήμησαν) νὰ σέβωνται τὸν ἱερῶδύτην καὶ νὰ δεχθῶσι τὰ
λαμπρὰ λύτρα· ἀλλὰ [τοῦτο] δὲν ἤρεσκεν εἰς καρδίαν τοῦ Ἀτρεί-
δου Ἀγαμέμνονος, ἀλλὰ σκαιῶς ἀπέπεμπεν [αὐτόν], καὶ αὐστη-

[380] ρὰν ἀπόκρισιν ἔδιδεν· ὠργισμένος τότε ὁ γέρον ἐκεῖνος
ἐπέστρεψεν (=πάλιν ὄχρητο). Τοῦτου δὲ προσεχηθέντος ὁ Ἀπόλ-
λων εἰσήκουσε [τὴν προσευχὴν], διότι ἦτο εἰς αὐτὸν πολὺ προσφι-
λῆς [ὁ Χρῦσης], ἔρριψε δὲ κατὰ τῶν Ἀργείων *ὀλέθρια* (φθορο-
ποιὰ=κακὸν) βέλη· οἱ δὲ στρατιῶται *κατ' ἀκολουθίαν* (=νυ)
ἀπέθνησκον *ἀλλεπάλληλοι* (: ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου =ἐπασ-
σύτεροι), ἐκεῖνα δὲ τὰ βέλη τοῦ θεοῦ ἐπήρχοντο θαυδαῖα παντοῦ
ἄνὰ τὸ εὐρὺ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων· εἰς ἡμᾶς δὲ μάντις

[385] *εἰδήμων* (=ἐν εἰδώ), ἔλεγε τοὺς χρησμοὺς τοῦ μακροβό-
λου (Ἀπόλλωνος). Πάραυτα ἐγὼ πρῶτος παρεκίνουν νὰ ἐξιλεώ-
σωμεν τὸν Θεόν· ἀλλὰ τὸν Ἀτρείδην ἀμέσως κατέβαλεν ὀργή,
εὐθύς δὲ σηκῶθεις εἶπεν ἀπειλητικὸν λόγον, ὅστις ἤδη ἔχει ἐκτελε-
σθῆ. Διότι ἐκείνην μὲν μετὰ ταχὺ πλοῖον οἱ γοργόφθαλμοὶ Ἀχαιοὶ

[390] *συνοδοεύουσιν* (=πέμπουσιν) εἰς τὴν Χρῦσιν, κομίζουσι
δὲ *θυσίαν* (=δῶρα) πρὸς τὸν ἄνακτα [Ἀπόλλωνα]. Ἀλλὰ *μόλις*
πρὸ ὀλίγου (=νέον) κήρυκες *ἀπήγαγον* (=ἔβαν ἄγοντες) ἐκ τῆς
σκηπῆς ἐκείνην τὴν κόρην τοῦ Βρισέως, τὴν ὁποίαν ἔδωκαν εἰς
ἐμὲ οἱ υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν. Ἀλλὰ σύ, *ἐὰν πράγματι* (=γε) δύνασαι
προστάτευσον τὸν γενναῖον υἱόν σου· ἐλθοῦσα εἰς τὸν Ὀλυμπον

[395] παρακάλεσον τὸν Δία, ἐὰν ποτε μέχρι τοῦδε ὠφέλησας (: ἠϋ-
φράνας) κατὰ τι τὴν καρδίαν τοῦ Διὸς ἢ λόγῳ ἢ καὶ ἔργῳ. Διότι πολ-
λάκις *διὰ τῶν ἰδίων μου ὤτων σὲ ἤκουσα* (=ἤκουσα σε) ἐν τοῖς
μεγάρους τοῦ πατρός [μου, ἐν Θεσσαλίᾳ] νὰ καυχᾶσαι, ὅτε ἔλεγες
ὅτι μόνη μεταξὺ τῶν ἀθανάτων ἀπέκρουσας ἀπὸ τὸν *συνάγοντα*
τὰ καῦρα νέφη (: μαυρονέφελον) Κρονίδην ἀπρεπῆ Δεσθρον, ὅτε οἱ
[400] ἄλλοι Ὀλύμπιοι, δηλ. καὶ ἡ Ἥρα καὶ ὁ Ποσειδῶν καὶ ἡ Ἑλλάς

Ἄθηνᾶ ἤθελον αὐτὸν (=μιν) νὰ δέσωσι κατὰ τὰς χεῖρας ὁμοῦ καὶ τοὺς πόδας ὁμοῦ (=ξυνδῆσαι). Ἄλλὰ σὺ βεβαίως, ὦ θεά, ἔλθοῦσα ἀπληευθέρως ἀπὸ τοῦ ἐπαπειλούμενου δεσίματος ταχέως καλέσσασα εἰς τὸν ὑψηλὸν Ὀλυμπον τὸν ἐκατόγχειρα, τὸν ὁποῖον οἱ θεοὶ ὀνομάζουσι Βριάρεων, πάντες δὲ οἱ ἄνθρωποι Αἰγαίωνα· διότι οὗτος πάλιν κατὰ τὴν δύναμιν (=βίη) ἦτο ῥωμα-

[405] λεώτερος (=ἀμείνων) τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς [Οὐρανοῦ] οὗτος λοιπὸν (=ὅς ῥα) ἐκάθισε πλησίον τοῦ υἱοῦ τοῦ Κρόνου χαίρων (γανυριῶν) διὰ τὴν δόξαν (διὰ τὸ μεγαλεῖον) αὐτοῦ· πράγματι (=καὶ) τοῦτον ἐφοβήθησαν πολὺ (=ὑπέδεισαν) οἱ μακάριοι θεοὶ καὶ δὲν ἔδεσαν [τὸν Δία]. Ταῦτα τώρα ὑπενθυμίσασα αὐτὸν κάθισον πλησίον(του) καὶ λάβε [αὐτὸν] ἐκ τῶν γονάτων [φροντίζουσα], μήπως κατὰ τινα τρόπον θέλη νὰ βοηθήσῃ (=ἐπὶ ἀρῆξαι=ἐπαρῆξαι) τοὺς Τρῶας, τούτους [δὲ τοὺς Ἀχαιοὺς φονευομένους] νὰ συνωθήσῃ (=νὰ στρυμώξῃ = ἔλσαι) κατ' ἐπάνω τῶν [ἀνεικυσμένων] πρυμνῶν καὶ περὶ τὴν θύλασσαν(ἦτοι περὶ τὸν κόλπον τῆς

[410] θαλάσσης μεταξύ Σιγείου καὶ Ροιτείου), ἵνα χαροῦν πάντες τὸν βασιλέα [των], ἐννοήσῃ δὲ καὶ ὁ Ἀτρεΐδης ὁ μέγας βασιλεὺς Ἀγαμέμνων τὴν ἑαυτοῦ τύφλωσιν (: τὴν διαστρόφην τοῦ νοῦ αὐτοῦ=ἦν ἄτην), διότι ἀληθῶς (=ἴσ' τε) οὐδόλως ἐτίμησε τὸν ἄριστον τῶν Ἑλλήνων. Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπήντα ἔπειτα ἡ Θέτις καταχύνουσα δάκρυα. ε' Ἀλλοίμονον, ἀγαπητόν μου τέκνον, διατί λοιπὸν(=τί νυ) σὲ ἀνέτρεφον τεκοῦσα δυστυχῆ τόκον (=αἶνᾶ=

[415] αἶνον τόκον); εἶθε νὰ ἐκάθῃσο (=αἶθ' ὄφελος ἦσθαι) παρὰ τὰ πλοῖα ἀδάκρυτος καὶ ἀγευστος κακῶν (: ἀβλαβῆς = ἀπήμων), διότι τώρα εἶναι εἰς σὲ πεπρωμένον νὰ ζήσης πολὺ ὀλίγον (=αἰσά τε μίνυνθά περ =αἰσά τοι ἐστί ζωέμεν μίνυνθά περ = ὁ βίος σου εἶναι πολὺ βραχύς), οὐδόλως ἐπὶ πολὺ μακρόν· τοῦναντίον ὅμως (=νῦν δὲ) ὑπῆρξας [ἀπὸ τῆς γεννήσεώς σου] (=ἔπλεο) ὑπὲρ πάντας συγχρόνως καὶ ταχυθάνατος καὶ ἀξιοδάκρυτος(δυστυχῆς ἔνεκα τῆς προσβολῆς)· διὰ τοῦτο (=τῷ· πρβλ. στιχ. 414) πρὸς κακὴν σου τύχην (δυστυχίαν) σὲ

[420] ἐγέννησα ἐν τοῖς μεγάροις. Θὰ ὑπάγω δὲ (=εἰμι δὲ) πρὸς χάριν σου (=τοί) εἰς τὸν χιονοσκεπῆ Ὀλυμπον, ἵνα εἶπω (=ἐρέουσα) τοῦτον τὸν λόγον εἰς τὸν ἐπὶ τοῖς κερανοῖς τερπὸ-

μενον Δία, ἢ ἰδία [φροντίζουσα], μήπως πεισθῆ· ἀλλὰ σὺ μὲν τῶρα [ἔως ὅτου ἐγὼ ἴδω τὸν Δία καὶ κανονισθῆ ἢ θέσις σου] καθημένος παρὰ τὰ ταχέα πλοῖα ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῆς τὴν κατὰ τῶν Ἀχαιῶν μῆνιν, *ἄπεχε* (:ἀπομακρύνθητι) δὲ *καθ' ὀλοκληρίαν* (=πάμπαν) τοῦ πολέμου, [καὶ παρακαλῶ σε νὰ ἀναμένῃς τὸν μετὰ τοῦ Διὸς διακανονισμόν τῆς θέσεώς σου], διότι ὁ Ζεὺς *χθῆς* (=χθιζός) μετέβη *χάριν εὐωχίας* (=κατὰ δαῖτα) εἰς τὸν Ὀκεανὸν πρὸς *τοὺς εὐσεβεῖς* (:τοὺςἐξαιρέτους διὰ τὴν θεοσέβειαν =ἀμύμονας) Αἰθίοπας, πάντες δὲ οἱ θεοὶ συνηκολούθουν. Κατὰ [425] τὴν δωδεκάτην δὲ [ἡμέραν] θὰ ἐπανέλθῃ βεβαίως εἰς τὸν Ὀλυμπόν. Καὶ τότε θὰ ὑπάγω ἔπειτα πρὸς χάριν σου εἰς τὸ χαλκοῦν δάπεδον ἔχον οἶκημα τοῦ Διὸς καὶ γονυκλινῆς θὰ παρακαλέσω αὐτὸν καὶ νομίζω ὅτι αὐτὸς θέλει πεισθῆ».

Οὕτω λοιπὸν ὁμιλήσασα ἀπῆλθεν, ἐκεῖνον [δὲ ἀφῆκεν ἐκεῖ ὄργισμένον κατὰ τὴν καρδίαν ἔνεκα τῆς κομπῆς γυναικός, τὴν ὁποίαν ὡς γνωστὸν διὰ τῆς βίας παρὰ τὴν θέλησιν[αὐτοῦ] ἀφῆρεσαν

[430]. Ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἔφθανεν εἰς τὴν Χρύσην φέρων τὴν ἱερὰν θυσίαν. Οὗτοι δέ, ὅτε ἤδη ἔφθασαν ἐντὸς τοῦ πολυβατοῦς λιμένος [τῆς Χρύσης], τὰ μὲν ἰστία συνεμάζευσαν καὶ ἔθεσαν ἐντὸς τοῦ μέλανος πλοίου, τὸν δὲ ἰστὸν *καταβιβάσαντες* (=ὑφέντες) ταχέως διὰ τῶν προτόνων ἐπλησίασαν εἰς τὴν ἰστοδόκην, *ἐκεῖνο* δὲ (τὸ πλοῖον = τὴν δὲ) *ᾠθησαν ἐμπρὸς* (:προώθησαν)

[435] εἰς τὸν ὄρμον διὰ κωπῶν. Ἔρριψαν δὲ *ἔξω* (δηλ. εἰς τὴν θάλασσαν) τὰς ἀγκύρας καὶ προσέδεσαν [εἰς τὴν ξηρὰν] τὰ σχοινία τῆς πρύμνης· *ἐξήρχοντο* (ἀπεβιβάζοντο) δὲ καὶ οἱ ἴδιοι *εἰς τὴν ἀκτὴν* (ἢ : εἰς τὸ μέρος ἔνθα ἐρρήγνυντο τὰ κύματα = ἐπὶ ῥηγμῖνι) τῆς θαλάσσης, ἐξεβίβασαν δὲ διὰ τὸν μακροβόλον Ἀπόλλωνα ἑκατόμβην· ἐξῆλθε δὲ ἐκ τοῦ θαλασσοπόρου πλοίου ἡ Χρυσίς. [440] Ταύτην μὲν ἔπειτα ὀδηγῶν ὁ πολυσύνετος Ὀδυσσεὺς πρὸς τὸν βωμὸν *ἔθετεν εἰς τὰς χεῖρας* (: ἐνεχειρίζε) τοῦ πατρὸς τῆς καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν.

«ὦ Χρύση, μὲ ἔστειλεν ἐδῶ πέρα ὁ βασιλεὺς τῶν ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων καὶ ἵνα σοὶ φέρω τὴν θυγατέρα καὶ ἵνα τελέσω εἰς τὸν Φωτοβόλον ἱερὰν θυσίαν ὑπὲρ τῶν Δαναῶν, ἵνα ἐξιλεώσωμεν

[445] τὸν ἄνακτα[Ἀπόλλωνα], ὁ ὅπως τῶρα ἐξαπέστειλεν εἰς τοὺς

Ἐργείους συμφορὰς πολλῶν στεναγμῶν παραγωγικὰς.

Ἄφου εἶπε τοιαῦτα, ἔθετεν αὐτὴν εἰς τὰς χεῖρας (τοῦ ἱερεῶς : ἐνεχείριζε), οὗτος δὲ μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη τὴν προσφιλεῖ θυγατέρα· οὗτοι δὲ [οἱ ὄπαδοι τοῦ Ὀδυσσεῶς] ταχῶς ἐτοποθέτησαν κατὰ σειρὰν (=ἐξείης) περὶ τὸν καλῶς ἐκτισμένον (ὠραῖον) βωμὸν τὴν διὰ τὸν θεὸν ἱερὰν ἑκατόμβην, ἔπειτα δὲ ἐνίψαν τὰς χεῖρας καὶ ἀνέλαβον εἰς τὰς χεῖρας [ἀπὸ τοῦ ἐδάφους] χονδροαλεσμένας κριθὰς (= οὐλοχύτας, δι' ὧν ἔμελλον μετὰ τὴν εὐχὴν νὰ ἐπιπάσῃσι τὰς κεφαλὰς τῶν θυμάτων μεταξὺ τῶν [450] κεράτων). Ἐν τῷ μέσῳ δὲ αὐτῶν ὁ Χρύσης ὑψώσας τὰς χεῖρας μεγαλοφώνως ἠύχετο.

Ἐλάκουσόν μου, ὦ ἀργυρότοξε, ὅστις περιφρουρεῖς (ἢ : προστατεύεις) τὴν Χρῆσιν καὶ τὴν ἱερωτάτην (:πανίερον) Κίλλαν καὶ κρατερῶς [διὰ τὴν ἄκραν τῶν κατοίκων θεοσέβειαν] βασιλεύεις τῆς Τενέδου.

Ὡς (ἢ : καὶ=ἡμὲν) ἤδη ποτέ πρότερον ἐπήκουσάς μου, ὅτε ἠύχθηθην, [καὶ] ἐτίμησας μὲν ἐμέ, μεγάλως δὲ ἔβλαψας τὸν στρατὸν τῶν Ἀχαιῶν, οὕτω (: καὶ = ἡδὲ) ἄλλην μίαν φορὰν (= ἔτι) [455] καὶ τώρα ἐκτέλεσόν μοι τὴν ἐξῆς ἐπιθυμίαν· τώρα πλέον ἀπομάκρυνον ἀπὸ τοὺς Δαναοὺς τὸν ἀπρεπῆ ὄλεθρον».

Οὕτως εἶπεν εὐχόμενος· ὁ δὲ φωτοβόλος Ἀπόλλων εἰσήκουσεν αὐτόν. Εὐθύς δὲ ἀφου ἠύχθηθῃσαν καὶ ἔρριψαν ἔμπρὸς [ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν θυμάτων] τὰς χονδροαλεσμένας κριθὰς, πρῶτον μὲν ἔστρεψαν [τὰς κεφαλὰς τῶν θυμάτων] πρὸς τὰ ἄνω (=αὐέρουσαν) καὶ ἔσφαξαν καὶ ἐξέδειραν καὶ τοὺς μηροὺς ἀποκόψαντες ἀπεγύμνωσαν καὶ κατεκάλυψαν δι' ἐπίπλου (:ξυγγιᾶς) διπλώσαν-

[460] τες δύο φορὰς (δύο γύρους) τὴν κνῖσαν (=δίπτυχα ποιήσαντες κνῖσαν), ἐπ' αὐτῶν δὲ τῶν [μηρίων τῶν διὰ διπλοῦ γύρου λίπους κεκαλυμμένων] ἐπέθεσαν ὠμὰ τεμάχια κρέατος [εἰλημμένα ἐκ τῶν διαφόρων μελῶν τοῦ ἱερείου] (=ὠμοθέτησαν). Ὁ δὲ γέρον ἐκεῖνος ἔκαιεν ἐπὶ [ἀνημμένων] σχιζῶν καὶ ἐπέχυνε σπινθηροβολοῦντα (:πυρώδη τὴν ὄψιν ἔχοντα=αἶθοπα) οἶνον· νεοὶ δὲ πλησίον αὐτοῦ ἐκράτουν (=ἔχον) εἰς τὰς χεῖρας μεγάλα περόνια ἔχοντα πέντε ὀδόντας (=πεμπώβολα)· ἀφου δὲ ἐκάθησαν ἐντελῶς [475] τὰ μῆρια (=μῆρα) καὶ ἔφαγον [ὡς πρόγευμα] (=πίσαντο)

τὰ σπλάγγνα (ἦτοι, τὴν καρδίαν, ἦπαρ, σπλῆνα καὶ νεφρούς), ἔκοπαν εἰς μικρὰ τεμάχια (= μίστυλλον) κατόπιν (= ἄρα) τὰ λοιπὰ καὶ διεπέρασαν οὕτως (= ἔπειραν) ὥστε τὰ τεμάχια νὰ περιβάλωσι τοὺς ὄβελους (= ἄμφ' ὀβελοῖσιν), καὶ ἔψησαν τεχνικῶς (ἦ: πολὺ ἐπιμελῶς=περιφραδέως) καὶ ἀπέσυραν ἀπὸ τῆς κυρῆς ὄλα. Ἀφοῦ δὲ ἔπαυσαν τὰς ἐργασίας καὶ ἠτοίμασαν τὸ γεῦμα, εὐχοῦντο, οὐδὲ ἔστερεῖτο κατὰ τι ἢ καρδία [αὐτῶν] τῆς ἀναλόγου [τῆ ὀρέξει] μερίδος. Ἀφοῦ δὲ ἀπέβαλον (= ἔξ ἔντο=ἔξεντο· ἔξιμαι) τὴν ἐπιθυμίαν (= ἔρον) τοῦ φαγητοῦ καὶ ποιοῦ (ἦτοι: ἀφοῦ δὲ ἐχόρτασαν τρώγοντες καὶ πίνοντες), **νέοι μὲν** [470] **ἐλεύθεροι εὐγενεῖς** (=κοῦροι) **ἐπλήρωσαν μέχρι στεφάνης** [τῶν χειλέων]=ἐπεστέψαντο τοὺς κρατῆρας ἀπὸ ποτόν, δίνεμιαν δὲ ἀκολουθῶς (: ἔπειτα= ἄρα) [τὸν οἶνον] εἰς ὄλους, **ἀφοῦ κατ' ἀρχὰς ἔχυνον ὀλίγον οἶνον εἰς τὰ ποτήρια πρὸς σπονδῆν** [καὶ εἶτα ἐπλήρουν τὸ ἑκάστου ποτήριον πρὸς πόσιν] (=ἐπαρξάμενοι δεπάσει). Ἐκεῖνοι δέ, οἱ υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν, καθ' ὅλην [τὴν λοιπὴν] ἡμέραν προσεπάθουν νὰ ἐξιλεώσωσι τὸν θεὸν (Ἀπόλλωνα) **δι' ἄσματος καὶ χοροῦ** (=μολπῆ) **ὠραία** (=καλὸν) **ἄδοντες εὐχαριστήριον ὕμνον πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα ἐπὶ τῇ ἀποτροπῇ τοῦ λοιμοῦ** (=παιᾶνα). ἐκεῖνος δὲ ἀκούων ἐτέρεπετο κατὰ τὴν καρδίαν.

[475] Ὅτε (=ἦμος) δὲ ὁ ἥλιος ἔδυσε καὶ ἐπῆλθε σκότος τότε πλέον ἐκοιμήθησαν παρὰ τὰ κρημνήσια τοῦ πλοίου (ἦτοι, ἐν τῇ ἁκτῇ)· ὅτε δὲ ἐφάνη **ἢ κατὰ τὴν δμιχλώδη προΐαν γεννωμένη** (ἦ: προιογενής=ἠριγένεια) Ἡώς, ἢ ῥοδόχρους δακτύλους ἔχουσα, εὐθὺς τότε ἀπέπλεον πρὸς (=μετὰ) τὸ εὐρὺ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν, εἰς τοὺτους δὲ ἔστειλεν **οὔριον** (=ἔκμενον) **ἄνεμον** (=οὔρον) ὁ ἀλεξίκακος Ἀπόλλων. Οὗτοι δὲ ἔστησαν τὸν ἰστὸν [τὸν

[480] ὁποῖον τὴν προηγουμένην καταβιβάσαντες εἶχον θέσει εἰς τὴν ἰστοδόκην] καὶ ἀνεπέτασαν τὰ λευκὰ ἰστία· ὁ δὲ ἄνεμος **ἐνεφύσησεν** (=ἐν ἔρησεν = ἐνέπρησεν) τὸ ἰστίον εἰς τὸ μέσον, **τὸ δὲ παφλάζον κῦμα** (= πορφύρεον δὲ κῦμα) **μεγάλως ἐβόιζε** (:ἦχει) **ἀμφοτέρωθεν τῆς τρόπιδος** (= ἀμφὶ στείρη), ἐνῶ τὸ πλοῖον ἔτρεχε· ἐκεῖνο δὲ ἔτρεχε κατὰ τὴν φορὰν τοῦ κύματος διανύον τὴν [ὑγράν] **κέλευθον** (:ὁδόν). Εὐθὺς δὲ ἀφοῦ ἔφθασαν

[485] εἰς τὸ εὐρὸν στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν, τὸ μὲν μέλαν πλοῖον εὐτοὶ ἀνέσυσσαν [διὰ σχοινίων] ἐπάνω εἰς τὴν ξηράν, ὑψηλὰ ἐπὶ τῆς ἄμμου, κάτωθεν δὲ ἐτοποθέτησαν κατὰ μῆκος (: ἤπλωσαν = τάνυσσαν) μακρὰ ἐρείσματα (: ὑποστηρίγματα = ἔρματα), οἱ ἴδιοι δὲ διεσκορπίζοντο ἀνά τὰς σκηνάς καὶ τὰ πλοῖα.

Ἐκεῖνος δέ, ὁ εὐγενὴς υἱὸς τοῦ Πηλέως, ὁ ταχύπους Ἀχιλλεύς, διετέλει ὠργισμένος (= μῆνιε) καθήμενος πλησίον (=

[490] παρήμενος) τῶν ταχυπλόων πλοίων οὔτε ἐφοίτα ποτὲ εἰς τὴν δοξάζουσαν τοὺς ἄνδρας (= κυδιάνειρον) συνέλευσιν, οὔτε [ἐσύχναζέ] ποτὲ εἰς τὸν πόλεμον, ἀλλὰ κατέτηκε τὴν καρδίαν του, μένων ἐκεῖ (= δηλ. ἐν τῇ σκηνῇ = αὐτῇ), ἐπόθει δὲ καὶ τὴν πολεμικὴν κραυγὴν (= αὐτὴν καὶ τὸν πόλεμον).

Λιταί.

Ἄλλ' ὅτε ἤδη ἀκριβῶς ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης [τοῦ ἀποχωρισμοῦ τῆς Θέτιδος ἀπὸ τοῦ Ἀχιλλέως] (= ἐκ τοῦτο) ἀνέτειλε (= γένητο) ἡ δωδεκάτη Ἡώς, εὐθύς τότε πλέον ἐπανήρχοντο πρὸς

[495] τὸν Ὀλυμπον οἱ αἰώνιοι θεοὶ πάντες ὁμοῦ, προηγεῖτο δὲ ὁ Ζεὺς. Ἡ δὲ Θέτις δὲν ἐλησμόνει τὴν παραγγελίαν (= ἐφετιμῆς) τοῦ υἱοῦ της, ἀλλ' αὐτὴ ἐξῆλθε (: ἀνέδου = ἀνεδύσατο) εἰς τὰ κύματα (= εἰς τὸ κύμα) τῆς θαλάσσης καὶ κατὰ τὴν ὀμιχλώδη προΐαν (= ἡερίη δε) ἀνέβη εἰς τὸν Ὀλυμπον καὶ τὸν μέγαν Οὐρανόν. Ἐνθε δὲ τὸν παντεπόπτην Κρονίδην καθήμενον μακρὰν (χωριστὰ = ἄτερ) τῶν ἄλλων ἐπὶ τῆς ὑψηλοτάτης κορυφῆς τοῦ πολλὰς ῥά-

[500] χεῖς ἔχοντος (: τοῦ πολυκορύφου) Ὀλύμπου. Καὶ εὐθύς (= καὶ ὅα) ἐκάθισεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτὸν διὰ τῆς ἀριστερᾶς (= σκαιῆ) ἐκ τῶν γονάτων, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς λαβοῦσα [αὐτὸν] κάτω ἀπὸ τὸν ἀνθερεῶνα (ἦτοι ἀπὸ τὸ ἔμπροσθεν μέρος τῆς κάτω σιαγόνας, ἀπὸ τὸ πηγούνι = ὑπ' ἀνθερεῶνος) [καὶ] ἱκετεύουσα ἔλεγε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Κρόνου ἄνακτα Δία.

Ἐ Ζεῦ πάτερ, ἐὰν ἤδη ποτὲ μεταξὺ τῶν ἀθανάτων σὲ ὠφέλησα ἢ λόγῳ ἢ ἔργῳ, ἐκτέλεσόν μοι τὴν ἐξῆς ἐπιθυμίαν· ἱκανοποίη-
[505] σόν μοι τὸν υἱόν, ὅστις ἐγεννήθη βραχυβιώτατος ἐκ τῶν ἄλλων [ἀνθρώπων]. ἄλλ' αὐτὸν τώρα ἰδοὺ προσέβαλεν ὁ βασιλεὺς

τῶν ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων, διότι ἔχει λάβει (= ἔχει ἐλὼν) τὸ γέρας αὐτοῦ ὁ ἴδιος ἀφαιρέσας. Ἄλλὰ σὺ τοῦλάχιστον τίμησον αὐτόν, ὧ συντετὲ Ὀλύμπιε Ζεῦ· ἐν τούτῳ δὲ τῷ μεταξύ (= τόφρα) *δίδε ἀκόμη* (= ἐπὶ τίθει) νίκην εἰς τοὺς Τρῶας *ἕως ὅτου* (= ὄφρα) οἱ Ἀχαιοὶ τιμήσωσι τὸν υἱόν μου *καὶ ἐξυψώσωσιν αὐτὸν διὰ* [510] *ἱκανοποιήσεως* (ἦ: καὶ πολλαπλασιάσωσιν αὐτοῦ τὴν ἱκανοποίησιν = ὀφέλωσιν τε ἔ τιμῆ)».

Ὡτως εἶπε· πρὸς ταύτην δὲ οὐδὲν ἀπήντησεν ὁ τὰς νεφέλας συναθροίζων Ζεὺς, ἀλλὰ ἐπὶ πολὺ ἐκάθητο σιωπῶν. Ἡ δὲ Θέτις καθὼς ἔπιασε τὰ γόνατα, *οὕτως ἐκρατεῖτο καρφωμένη ἐπάνω του μὲ τὰς δύο χεῖρας* (= ὡς ἔχει ἔμπεφυῖα) καὶ ἐκ δευτέρου τὸν ἠρώτησε πάλιν· «*Εἰλικρινῶς* (ἦ: ἀληθινὰ = νημερτὲς) *πράγματι* (= μὲν δὴ) ὑποσχέθητί μοι καὶ συγκατάνευσον ἢ *ἀρνήθητι* (ἦ: [515] εἶπε ὅχι = ἀπόπειε), διότι δὲν ὑπάρχει ἐπὶ σοῦ φόβος (διότι δὲν ἔχεις σὺ κανένα φόβον = ἐπεὶ οὐκ ἔπει = οὐκ ἔπεστί τοι δέος), ἵνα καλῶς γνωρίζω, ὅποσον ἐγὼ μεταξύ πάντων εἶμαι θεὰ εἰς τὸ *ἐπακρον περιφρονημένη* (= ἀτιμοτάτη)».

Πρὸς ταύτην μετὰ μεγάλης βαρυθυμίας (= μέγ' ὀχθήσας) εἶπεν ὁ τὰς νεφέλας συναθροίζων Ζεὺς. «*Ναὶ ἀληθινὰ* (= ἦ δὴ) *θὰ ἔχωμεν πράγματα φοβερὰ καὶ τρομερὰ* (: θὰ ἔχωμεν σοβαρὰ ἱστορίας = λοίγια ἔργα), *δίστι* (= ὄ τε = ὄτι τε) *θὰ μὲ βάλῃς* [διὰ τῆς παρακλήσεώς σου, τὴν ὁποῖαν δὲν δύναμαι νὰ ἀποκρούσω] (= ἐφήσεις) *νὰ ἐχθρευθῶ* [ἦ: νὰ μαλλώσω = ἐχθοδοπῆσαι] πρὸς τὴν Ἥραν, ὅταν θὰ μὲ ἐρεθίσῃ *διὰ πειρακτικῶν* [520] (= ὑβριστικῶν) λόγων, *Αὕτη δὲ καὶ οὕτω* (ἦ: καὶ ἄνευ ἀφορμῆς = καὶ αὕτως) πάντοτε μεταξύ τῶν ἀθανάτων θεῶν μὲ ἐπιπλήττει *καὶ δὴ* (= καὶ τε) λέγει ὅτι ἐγὼ βοηθῶ τοὺς Τρῶας ἐν τῇ μάχῃ. Ἄλλὰ σὺ μὲν τώρα πάλιν *ἀπομακρύνθητι* (: ἀποχώρησον = ἀπόστιχε) μήπως *ἀντιληφθῆ* (: ἐννοήσῃ) τι ἢ Ἥρα· *εἰς ἐμὲ δὲ βεβαίως θὰ ὑπάρξῃ φροντίς διὰ ταῦτα* (ἦ: ἐγὼ δὲ βεβαίως θὰ φροντίσω περὶ τούτων), ἵνα ἐκτελέσω [αὐτά]. *Ἐλα λοιπὸν εἰς τὰ σωστά δοκίμασον* (= εἰ δ' ἄγε), θὰ σοὶ ὑποσχεθῶ διὰ κατανεύσεως τῆς κεφαλῆς, *ἵνα εἶσαι ἀκραδάντως πεπεισμένη* (= [525] ὄφρα πεποίθῃς) διότι ἐξ ἐμοῦ τοῦτο βεβαίως εἶναι ἢ *ἀσφαλεστάτη ἐγγύησις* ἐν ταῖς πρὸς τοὺς ἀθανάτους σχέσεσι.

διότι ὁ ἰδικὸς μου λόγος δὲν ἐπιδέχεται ἀνάκλησιν (ἢ : δὲν εἶναι εὐανάκλητος=οὐ γὰρ [ἔστι] ἐμὸν [ἔπος]παλινάγρετον) οὐδὲ εἶναι ἀπατηλὸς (ἢ : οὐδὲ εἶναι λόγος δυνάμενος νὰ ἀπατᾷ) οὐδὲ ἀνεκτέλεστος (: ἀνεκπλήρωτος) δι' ὅ,τι ἂν διὰ κατανεύσεως τῆς κεφαλῆς βεβαιώσω>.

Εἶπε καὶ διὰ τῶν κυανομελάνων (ἢ : μαυριδερῶν =καὶ κυανέησι) ὄφρυων ἐπένευσε (=ἐπὶ νεῦσε) ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου· εὐθύς δὲ ἀπὸ τῆς ἀθανάτου κεφαλῆς οἱ ἀθάνατοι βόστρυχοι (ἢ : ἢ θεῖα κόμη = ἀμβρόσιαι χαῖται) τοῦ ἄνακτος χυθίντες ἐπάνω

[530] [τῶν νώτων] ἐκυμάτιζον (=ἐπερρώσαντο), ἐκράνταξε (:ἔσεισε=ἐλέλιξεν) δὲ τὸν μέγαν Ὀλύμπου. Οἱ δύο οὗτοι, ἀφοῦ τοιουτοτρόπως ἐσκέφθησαν, διεχωρίσθησαν· ἐκείνη μὲν ἔπειτα ἐπήδησεν ἀπὸ τοῦ λάμποντος Ὀλύμπου εἰς τὴν βαθεῖαν θάλασσαν, ὁ δὲ Ζεὺς μετέβη εἰς τὸ μέγαρον αὐτοῦ. Οἱ δὲ θεοὶ ἅπαντες (=ἅμα πάντες) ἠγέρθησαν ἐκ τῶν ἐδρῶν (: θρόνων) τῶν ἐνώπιον (=ἐναντίον) τοῦ πατρὸς αὐτῶν· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις νὰ

[535] ἀναμείνῃ [μένων ὡς ἦτο ἐπὶ τῆς ἔδρας του] αὐτὸν προσερχόμενον, ἀλλ' ἅπαντες ἐτάχθησαν πρὸς ὑπάντησιν. Οὕτω ἐκείνος μὲν ἐκάθισεν ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἀλλ' ἢ Ἥρα, ἐπειδὴ εἶδε [τὴν συνάντησιν], ἐνόησεν αὐτὸν (λιτότ. = οὐδέ μιν ἠγνοίησε= καὶ οὐκ ἠγνοίησέ μιν) ὅτι *συνεσκέφθη σχέδια μαζί του* (=συμφράσατό οἱ βουλὰς) ἢ λευκόπους Θέτις, ἢ θυγάτηρ τοῦ θαλασσίου γέροντος [Νηρέως]. Ἀμέσως διὰ δηκτικῶν λόγων ἔλεγε πρὸς τὸν Δία τὸν υἱὸν τοῦ Κρόνου.

[540] «*Τίς τῶρα πάλιν* (=τίς δὴ αὖ) ἐκ τῶν θεῶν, *πανοῦργε* (:δόλιε), *συνεσκέφθη σχέδια μαζί σου*; Πάντοτε σοὶ εἶναι ἄρεστον, ὅταν εἶσαι *μακρὰν* (=νόσφιν) ἀπὸ ἐμέ, ἐν ἀποκρύφτοις διαβουλίαις νὰ λαμβάνῃς σκοτίους ἀποφάσεις· οὐδὲ ἔσχεις ποσῶς τὸ θάρρος *μέχρι σήμερον* (=πῶ) νὰ μοι εἴπῃς *εἰλικρινῶς* (=πρόφρων) οἵανδῆποτε *σκέψιν* (:ἔπος) καὶ ἂν συλλάβῃς».

Πρὸς ταύτην δὲ ἀπήντα ἔπειτα ὁ πατὴρ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν θεῶν. Ἥρα μὴ δὰ ἔλιπε ὅτι θὰ γνωρίσῃς πάσας τὰς *σκέψεις μου* (=ἔμοις μύθους)· *δύσκολον θὰ σοὶ εἶναι [νὰ γνωρίσῃς αὐτάς]* (=χαλεποὶ τοὶ ἔσονται = χαλεπὸν τοὶ ἔσεται εἶδέναι), ἂν καὶ εἶσαι σύζυγός μου. Ἄλλ' *οἵποιανδῆποτε μὲν ἂν*

εἶναι πρέπον (= ὄν μὲν κ' [ἤ] ἐπιεικὲς) νὰ ἀκούη τις, οὐδεὶς τότε οὔτε ἐκ τῶν θεῶν οὔτε ἐκ τῶν ἀνθρώπων θὰ μάθῃ ταύτην πρότερος [σοῦ]· ὅποιανδήποτε δὲ ἀπόφασιν θέλω νὰ λάβω ἐγὼ [550] μακρὰν τῶν θεῶν, σὺ μὴ ἐξετάζε ποσῶς (= μὴ τι διείρεο) μίαν πρὸς μίαν ταύτας (= ταῦτα ἕκαστα), μὴδὲ ἐρεῦνα μετὰ περιεργίας.

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπῆντα ἔπειτα ἡ μεγάλους ὀφθαλμοὺς ἔχουσα δέσποινα Ἡρα. «Τρομερότατε Κρονίδη, ποῖος εἶναι ὁ λόγος οὗτος, τὸν ὁποῖον εἶπας (ἦ: τί εἶπας;) *Ναί, πρὸ πολλοῦ* (= καὶ λίαν πάρος γε) οὔτε ἐξετάζω οὔτε μετὰ περιεργίας ἐρευνῶ, ἀλλὰ μὲ *μεγάλῃν ἡσυχίαν* (= μάλα εὐκηλὸς) βουλευέσαι ταῦτα, αἵτινα

[555] θέλεις. Ἀλλὰ τώρα [ἔχω σπουδαίαν ἀφορμὴν νὰ ἐρωτῶ, διότι] *σφόδρὰ* (= αἰνῶς) φοβοῦμαι ἐν τῇ καρδίᾳ μου, μήπως σὲ παραπείσῃ ἡ λευκόπους Θέτις, ἡ θυγάτηρ τοῦ θαλασσοῦ γέροντος· διότι προῖνῃ βεβαίως ἐκάθισε πλησίον σου καὶ [σὲ] ἔλαβεν ἐκ τῶν γονάτων· *ὑποπτεύω* (= δίδω) ὅτι ἔδωκας *ἀληθινὴν* (:πραγματικὴν=ἐτήτυμον) τὴν συγκατάθεσίν σου εἰς αὐτήν, *τίνι τρόπῳ* (= ὡς) θὰ ἱκανοποιήσῃς τὸν Ἀχιλλέα, θὰ καταστρέψῃς δὲ πολλοὺς τῶν Ἀχαιῶν πλησίον τῶν πλοίων [των].

[560] Πρὸς ταύτην δ' ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ τὰς νεφέλας συναθροίζων Ζεὺς· «*Θεότρελη* (: δαιμονισμένη, παράξενος = δαιμονίη) πάντοτε μὲ ὑποπτεύσαι καὶ δὲν δύναμαι νὰ διαφύγω τὴν προσοχὴν σου, ἀλλ' ὅμως δὲν θὰ δυνηθῆς νὰ κατορθώσῃς τίποτε, ἀλλὰ *περισσότερον θὰ μισηθῆς ὑπ' ἐμοῦ* (ἦ: θὰ ἐβγῆς ἀπὸ τὴν καρδίαν μου τόσον περισσότερο, ὅσον περισσότερο ἐπιμένεις εἰς τὴν τακτικὴν σου αὐτήν). Τοῦτο [δὲ ὅπερ προκαλεῖ τὴν στενοχωρίαν σου] θὰ σοὶ εἶναι καὶ φοβερότερον. Ἐὰν δὲ τοῦτο [*τὸ κατανεῦσαι με Θετιδι ἐτήτυμον κλ*] οὕτως ἔχει, *εἰς ἐμὲ [οὕτως]*

[565] *θὰ εἶναι εὐάρεστον* (ἦ: εἰς ἐμὲ οὕτω φαίνεται, ὅτι εἶναι εὐάρεστον ἢ ἔτσι καὶ θὰ μ' ἀρέσκῃ). Ἀλλὰ κάθησο *σιωπηλῇ* (: ἡσυχῇ), πείθου δὲ εἰς τὴν συμβουλήν μου, μήπως ἀληθῶς τότε δὲν σοῦ χρησιμεύσωσιν ὅσοι θεοὶ ὑπάρχουσιν ἐν Ὀλύμπῳ κατὰ τὸν [πρὸς σὲ] *πλησιασμόν* (ἐρχομόν) μου, ὅταν ῥίψω ἐπὶ σοῦ *τὰς βαρείας χεῖράς [μου]* (ἦ: τὰς χεῖράς μου, αἵτινες πιάνουσι βαρεῖα, καλά, ὥστε νὰ μὴ ξεκολλῶνται = ἄ (ἐπιτατ.) ἀπτους χεῖρας.)

Ταῦτα εἶπεν· ἐφοβήθη δὲ ἡ μεγάλους ὀφθαλμούς ἔχουσα
 Δέσποινα Ἥρα καὶ εὐθύς ἐκάθητο σιωπηλὴ *δαμάσασα τὴν καρ-
 δίαν τῆς* (: πνίξασα τὸ πάθος τῆς καρδίας τῆς)· ἔδυσφόρησαν δὲ
 [570] ἀνὰ τὸ μέγαρον τοῦ Διὸς οἱ ἐπουράνιοι θεοί. Ἐν τῷ
 μέσῳ δὲ αὐτῶν ὁ ἑξακουστός τεχνίτης Ἥφαιστος ἤρχιζε νὰ ὀμιλῇ
ἐπιφέρων (: προξενῶν) *εὐχαρίστησιν* (=ἐπίηρα) *εἰς τὴν μητέ-
 ρα του* (:χαρίζομενος τῇ μητρὶ) τὴν λευκοβραχίονα Ἥραν.

† Ἀληθῶς ἤδη *ταῦτα ἐδῶ* (=τάδε) θὰ εἶναι ὀλέθρια πράγματα,
 οὐδὲ ἀνεκτὰ πλέον, ἐὰν δὰ ὑμεῖς οἱ δύο (=σφῶ) ἔνεκα θνητῶν
 ἐρίζητε οὕτω, καὶ θέτετε *εἰς ἐνέργειαν* (: διεγείροτε= ἐλαύνετον)
θορυβώδη λογομαχίαν (= κολφὸν) ἐν μέσῳ τῶν ἀθανάτων.

[575] Οὐδὲ θὰ ὑπάρξῃ ποσῶς *εὐχαρίστησις* (: καὶ δὲν θὰ
 εὐχαριστηθῶμεν ποσῶς) ἀπὸ τὸ λαμπρὸν γεῦμα (: συμπόσιον),
 ἀφοῦ τὰ ἀποτρόπαια (: ἡ κακομοιριά, ἔρις= τὰ χερεῖονα) ὑπερι-
 σχύουσι. Ἄλλ' ἐγὼ *συμβουλεύω* (= παρὰφημι) τὴν μητέρα, ἄν
 καὶ μόνῃ ἔννοεῖ, νὰ *εὐχαριστῇ* (= ἐπίηρα φέρειν) τὸν πατέρα
 μου Δία, ἵνα μὴ πάλιν [ὄπως καὶ ἄλλοτε πρότερον] φιλονικῇ,
 ἀναστασιώσῃ δὲ πρὸς λύπην ἡμῶν τὸ συμπόσιον. Διότι ἐὰν βε-

[580] βαίως θέλῃ ὁ ἀστραπηβόλος Ὀλύμπιος νὰ ἐκινάξῃ ἡμᾶς
 ἐκ τῶν ἐδρῶν [δύναται νὰ κάμῃ τοῦτο], διότι οὗτος εἶναι πολὺ
 ἰσχυρότατος. Ἀλλὰ σὺ πιᾶνε τοῦτον μὲ γλυκὰ λόγια· ἀμέσως τότε
 θὰ μᾶς εἶναι ὁ Ὀλύμπιος *ἕλεως* (εὐμενής, φαιδρός). Οὕτω λοι-
 πὸν εἶπε καὶ *ἀναπηδήσας* (= ἀναίξας) *ἐνεχειρίζε* (= ἐν χειρὶ
 τίθει) τῇ μητρὶ *του* (= φίλῃ) ποτήριον *δίωτον* (= ἀμφικύπελλον)
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν.

[585] «Κάμε ὑπομονήν, μῆτέρ μου, καὶ ἐγκαρτέρει *παρ' ὄλην
 σου τὴν λύπην* (: καὶ περ λυπούμενη = κηδομένη περ), [διότι φο-
 βοῦμαι] μήπως σέ, *ἣτις [μοῦ] εἶσαι λίαν προσφιλῆς* (: τὴν ὁποίαν
 παρὰ πολὺ ἀγαπῶ) ἴδω πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου δερνομένην· τότε
 δὲ δὲν θὰ δυνηθῶ ποσῶς *παρ' ὄλην τὴν θλίψίν μου* (: καὶ περ
 δυσφορῶν, λυπούμενος = ἀχνύμενός περ) νὰ σε βοηθήσω· διότι
εἶναι δεινὸν νὰ ἀντιτάσσηται τις [= ἀργαλέος ἀντιφέρεσθαι
 (συντ. προσ.) = ἀργαλέον ἀντιφέρεσθαι (ἀπροσ.)] Διότι καὶ

[590] ἄλλοτε πρὸς τὸν Ὀλύμπιον ἤδη, *ἐνῶ ζωηρῶς ἐπεθύ-
 μουν* (= μεμαῶτα) ἐγὼ νὰ [σε] βοηθῶ, *συλλαβὼν ἐκ τοῦ ποδός*

(=τεταγόν), [μὲ] ἔρριψεν ἐκ τοῦ θεοῦ κατοφλίου. Ἐφερόμην δὲ **πανημέριος** (καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν= πᾶν ἡμαρ) [ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος], σὺν τῇ δύσει ὅμως τοῦ ἡλίου κατέπεσον εἰς τὴν Λήμνον, ὀλίγη δὲ ἀκόμη ζωὴ ὑπῆρχεν ἐν ἐμοί. Ἐνταῦθα **εὐθύς δὲ μόλις ἔπεσον** (=ἄφαρ πεσόντα) **μὲ ἔλαβον** (:μὲ ἐσῆκωσαν ἐπιμελῶς, μὲ ἐπεριποιήθησαν=κομίσαντό με) ἄνδρες, Σίντιες».

[595] Οὕτως εἶπεν, ἐμειδίασεν δὲ ἡ θεὰ, ἡ λευκοβραχίων Ἥρα· μειδιάσασα δὲ ἐδέχθη παρὰ τοῦ παιδός της εἰς τὰς χεῖρας [αὐτῆς] τὸ ποτήριον. Οὕτως δὲ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους θεοὺς **ἐκ δεξιῶν ἀρχίσας** (=ἐνδέξια) ἐκέρινα γλυκὺ νέκταρ ἀντλῶν ἀπὸ τὸν κρατήρα. Εὐθύς δὲ ἀκατάπαυστος γέλωσ ἠγέρθη μεταξὺ τῶν μακαρίων

[600] θεῶν, ὡς εἶδον τὸν Ἥφαιστον **νὰ πνευστιᾶ** (: νὰ ἀσθμαίνῃ=ποιπνύοντα) ἀνὰ τὸ μέγαρον.

Οὕτω τότε μὲν **καθ' ὅλην [τὴν λοιπὴν] ἡμέραν** (=πρόπαν ἡμαρ) μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου εὐωχοῦντο, οὐδὲ ἔστερεῖτο ἡ καρδία [αὐτῶν] τῆς ἀναλόγου [τῇ ὀρεξεί] μερίδος, **οὔτε μὰ τὴν ἀλήθειαν** (=οὐ μὲν) [ἔστερεῖτο τῆς περικαλλοῦς φόρμιγγος (ἦτοι τῆς μουσικῆς), τὴν ὁποίαν ἐκράτει εἰς τὰς χεῖρας (:ἐπαίξει) ὁ Ἄπολλων, [οὔτε μὰ τὴν ἀλήθειαν] καὶ τῶν Μουσῶν (ἦτοι, τῶν ἁσμάτων), αἵτινες ἔφαλλον δι' ὠραίας φωνῆς **διαδεχόμεναι ἢ μίαν τὴν ἄλλην** (: ἐναλλάξ, ἐκ περιτροπῆς=ἀμειβόμεναι).

[605] Ἄφοῦ δὲ ἔδουσε τὸ λαμπρὸν φῶς τοῦ ἡλίου, οἱ μὲν [ἄλλοι θεοὶ] ἐπιθυμοῦντες **νὰ κατακλιθῶσι** (=κακκείοντες) ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον [αὐτοῦ], ὅπου ὁ ἑξακουστὸς ἀμφιδέξιος (=ἀμφιγυῆεις) Ἥφαιστος εἶχε κατασκευάσει **μὲ τὰς σοφὰς γνώσεις του** (=ιδιῆσι πραπίδεσιν) εἰς ἕκαστον δῶμα. Ὁ δὲ ἀστραπηβόλος Ὀλύμπιος Ζεὺς **ἐπορεύετο** (=ἦμε) εἰς τὴν κλίνην του,

[610] ἔνθα πρότερον ἐκοιμᾶτο, ὅσάκις αὐτὸν κατελάμβανε γλυκὺς ὕπνος· ἐκεῖ, ἀφοῦ ἀνέβη, κατεκλίθη, πλησίον ἴδὲ [αὐτοῦ] κατεκλίθη] ἢ χρυσόθρονος Ἥρα.

ΤΕΛΟΣ ΡΑΨΩΔΙΑΣ Α.

ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ, Δ. Φ.
ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ
ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ Ζ΄.

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΤΑΞΙΩΝ
ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥ ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ
ΛΟΙΠΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ-ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ
ΟΔΟΣ ΦΙΛΟΘΕΑΣ & ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ
(Παρά τὸ Μητροπολιτικὸν μέγαρον)

